

Protokoll

Söndag 22 november 13:00-18:00

Måndag 23 november 8:30-15.00

Tisdag 24 november 8:30-14:00

NÄRVARANDE FULLMÄKTIGELEDAMÖTER OCH ERSÄTTARE

 Namn är ~~genomstrukt~~ om ledamoten inte har deltagit under någon del av mötet

Valkorporation	Ordinarie ledamot (vald enligt artikel 321)	Ersättare	Anm.
ABB-ingenjörerna	Suncana Bandalo		
ABB-ingenjörerna	Mikael Blomqvist		
Erfarna Civilingenjörer	Bertil Nordqvist		
Erfarna Civilingenjörer	Birgitta Albertsson		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Stefan B Hasselgren		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Håkan Lönnqvist		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Anna Ekebro		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Mikael Goldberg		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Iwe Lingström		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Ulf Rosberg		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Per Thell		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Frans Frejdestedt		
Ericssonlistan - The Ericsson list	Tanja Balic		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Carl-Fredrik Lindberg		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Patricia Quaglia		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Björn Nyström		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Ralph-Peter Kross		
Ingenjörer för ett hållbart samhälle	Jon Joines		
Ingenjörer i Staten	Magnus Landgren		
Ingenjörer i Staten	Christina Eklöf		
Ingenjörer i Staten	Carolina Gomez Lagerlöf		
IT, Konsult & Innovation	Anders C Johansson		
IT, Konsult & Innovation	~~Henrik Lundin~~	Anders Melin	
Jönköpingslistan	Lars Ljungberg		
			<i>ingen ersättare för Sofia Johanesson eller Arezou Taghizadeh</i>
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	Karin Stihl		
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	Pia Hill		
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	Katarina Wigginton		
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	Judit Burda		
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	Anke Krönert		
Klöver Dam - kvinnligt nätverk	~~Helena S Larsson~~	-	ingen ersättare
Mera pang för pengarna	Anna Margitin Blomberg		
Mera pang för pengarna	Rebecka Aurore Tonnvik		

Protokoll

Mera pang för pengarna	~~Karin Nordin~~	Anders Alminger	
Mera pang för pengarna	~~Elin Petersson~~		Ingen ersättare
Mera pang för pengarna	Maria Guttman		
Mera pang för pengarna	Amanda Vinblad		
Mera pang för pengarna	Mahin Rahimi		
Saab-listan	Lars Svensson		
Saab-listan	Stefan "Z" Larsson		
Saab-listan	Magnus Gustafsson		
Samhällsbyggarlistan	Lena Hellberg		
Samhällsbyggarlistan	Sverker T Hansson		
Stockholm-Mälardalen	~~Essan Ljadi~~	Kenneth Jansson	
Stockholm-Mälardalen	Åke Holmqvist		
Stockholm-Mälardalen	Johan Ingberg		
Sveriges Brand- och Riskhanteringsingenjörer	Susanne Stenlund		
Sveriges Brand- och Riskhanteringsingenjörer	Elin Theander		
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Peter Månsson		
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Katarina Strid		
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Mari Larsson		
Sveriges Ingenjörer AB Volvo	Berndt Forssell		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Elisabeth E Gårdbäck		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Susann H Lindqvist		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Anders Ripa		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Per Tore Eidsvik		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Johan Tärbo		
Sveriges Ingenjörer i Väst	Gunnar Parkefelt		
Sveriges Ingenjörer NORR	Monica Normark		
Sveriges Ingenjörer NORR	Ulf Grönberg		
Sveriges Ingenjörer NORR	Stefan Wänstedt		
Sveriges Ingenjörer NORR	~~Christer Holmberg~~	Magnus Jälmlbrant	
Sveriges Ingenjörer NORR	Johnny Dahlberg		
Sveriges Ingenjörer Syd	Ulf Bengtsson		
Sveriges Ingenjörer Syd	~~Maygon Wendel~~ Lesenius	Niklas Mossberg	
Sveriges Ingenjörer Syd	Per Beremark		
Sveriges Ingenjörer Syd	Emma Stråle		
Sveriges Ingenjörer Syd	~~Hakan Gül~~	Henrik Lindberg	
Sveriges Ingenjörer Syd	Francoise Petersen		
Sveriges Ingenjörer Västmanland	Alice Halldin		
Sydöstra Sveriges Ingenjörer	Anders L Johansson		

Protokoll

Valkorporation	Ordinarie ledamot (vald enligt artikel 321)	Ersättare	Anm.
Universitet och högskolor - för Sverige som kunskapsnation	Emma Strömberg		
Universitet och högskolor - för Sverige som kunskapsnation	Måns Östring		
Universitet och högskolor - för Sverige som kunskapsnation	Claes A Niklasson		
Universitet och högskolor - för Sverige som kunskapsnation	Martin Eneling		
Vattenfall	Rolf Ohlsson		
Vattenfall	~~Pernilla Owe~~	Magnus Konradsson	
Ökat lokalt inflytande	~~Lisa Lorentzon~~	Bettina Kylefors	
Ökat lokalt inflytande	Anders Eriksson		
Ökat lokalt inflytande	Mehran Arefi-Sigaroodi		
Ökat lokalt inflytande	~~Rickard Ångman~~	Maria Leufvén	

Valkrets	Ledamot (vald enligt artikel 322)	Ersätter	Anm.
Teknologerna	Daniel Westerholm		
Teknologerna	Patricia Salén		
Teknologerna	Fares Abughariba		
Teknologerna	Henrik Axelborn		
Teknologerna	Jessica Jacobs		
Teknologerna	Oscar Forsberg		
Teknologerna	Victor Andersson		
Teknologerna	Alice Jansson		
Teknologerna	Ellen Hallqvist		
Teknologerna	Sandra Hammarsten		
Teknologerna	Nushig Kiumgyan		
Teknologerna	Melanie Olivares		
Teknologerna	Johannes Tesfai		
Teknologerna	vakant		

ÖVRIGA NÄRVARANDE

Om de som har uppdrag som valberedning eller revisor också är fullmäktigeledamöter står de redan i förteckningen ovan och redovisas i så fall nedan som *kursivt namn*.

Valberedning	<i>Per Tore Eidsvik Åke Holmqvist Maria Guttman Stefan Wänstedt Per Beremark Karin Stihl Anke Krönert</i>
--------------	---

Protokoll

Revisorer	Janerik Lundquist Johan Tärbo Johan Ingberg Katarina Wigginton Fredrik Sjölander, KPMG
-----------	--

Förbundsstyrelse	Ulrika Lindstrand, förbundsordförande Per Norlander förste vice förbundsordförande Sara Anvarsson, andre vice förbundsordförande Mikael Andersson Helene Åhsberg Philip Stankovski Joachim Pettersson Philip Engström Sofia Johannesson Therese Koggdal Marcus Suurküla Peter Tönnäng Arezou Taghizadeh Tobias Åresten
Adjungerade till förbundsstyrelsen	Agneta Bern, utsedd av Akademikerföreningen vid Sveriges Ingenjörer Lotta Ljungqvist, utsedd av Unionen-klubben vid Sveriges Ingenjörer
Gäster	Frida Krantz Röhne Ulf Nordberg

Förbundskansli, <i>Deltar på hela eller delar av mötet</i>	Richard Malmberg, Förbundsdirektör Therése Avoltén, VD-assistent Marianne Lagerstedt, Ekonomichef Elisabeth Arbin, Förbundssekreterare, chef Demokratistöd Catharina Rabenius, assistent demokratistöd samt förb.ordf Daniel Milovan, IT-chef Camilla Frankelius, Förhandlingschef Heléne Robson, Chefsjurist Åsa Söderén, Kommunikationschef Susanna Reinholdsson, Chef Verksamhetsutveckling och uppföljning Sara Peterson, HR chef André Pierrou, Chef Medlemsutveckla och rekrytera Jenny Sjöberg, Kommunikatör Alexander Orlinge, Pressekreterare Daniel Falk, Enhetschef Industrisektorn Pia Bäckström, Enhetschef Tjänstesektorn Andreas Nyström, Enhetschef Offentligsektor Magnus Skagerfält, Utredare Johan Sittenfeld, Utredare Elisabeth Johansson, Verksamhetsutvecklare Carina Landfors, Sakkunnig Christoffer Sörman, Sakkunnig ombudsman Karin Virgin, Ingenjören Karin Thorsell, Ingenjören
---	---

Protokoll

I närvaroförteckningen har upptagits de fullmäktigeledamöter och ersättare samt övriga som var närvarande vid hela eller delar av mötet.

Fullmäktige uppfyllde vid samtliga beslutstillfällen kraven på beslutsförhet enligt Stadgar för Sveriges Ingenjörer.

I redovisningar från voteringar och personval i mötessystemet redovisas antal röstberättigade utan avräkning för tillfälligt frånvarande ledamöter.

I protokollet är föredragningslistans punkter införda i den ordning som fullmäktige behandlade dem.

Yrkanden som dragits tillbaka redovisas ej i protokollet. Nomineringar som avböjts redovisas.

Söndag 2020-11-22

Inledning

Förbundsordförande Ulrika Lindstrand hälsade fullmäktigeledamöter, gäster och övriga mötesdeltagare välkomna och gjorde en översikt av det senaste årets större händelser.

§ 01 FULLMÄKTIGEMÖTET ÖPPNAS

Ulrika Lindstrand förklarade fullmäktiges ordinarie möte 2020 öppnat.

§ 02 UPPROP OCH JUSTERING AV RÖSTLÄNGD**§ 02.01 Upprop**

Ulrika Lindstrand konstaterade att 86 fullmäktigeledamöter var inloggade med rösträtt, 112 totalt närvarande.

Enligt Stadgar för Sveriges Ingenjörer, artikel 334 är fullmäktige beslutsfört när minst hälften (≥ 48) av samtliga (95) fullmäktigeledamöter och ersättare är närvarande.

Ulrika Lindstrand konstaterade att fullmäktige var beslutsfört.

§ 02.02 Justering av röstlängd

Fullmäktige beslöt

att fastställa röstlängd enligt bilaga 02 [reviderad 2020-11-22] i möteshandlingarna.

§ 03 VAL AV MÖTESFUNKTIONÄRER**§ 03.01 Val av mötesordförande och ersättare**

Fullmäktige beslöt enhälligt

att till mötesordförande välja Johan Tärbo

att till förste ersättare välja Anders L Johansson

Protokoll

att till andre ersättare välja Lena Hellberg.

Byte av mötesordförande

Ulrika Lindstrand överlämnade ledningen av mötet till Johan Tärbo.

§ 03.02 Val av mötessekreterare och ersättare

Fullmäktige beslöt

att till mötessekreterare välja Elisabeth Arbin

att till förste ersättare välja Catharina Rabenius.

§ 03.03 Val av två protokolljusterare tillika rösträknare

Fullmäktige beslöt

att till protokolljusterare tillika rösträknare välja Pia Hill och Berndt Forssell

att fullmäktigeprotokoll 2020 ska skickas ut för justering senast 2020-12-20

§ 04 FÖREDRAGNINGSLISTA

Fullmäktige beslöt

att godkänna föredragningslistan.

Johan Tärbo förtydligade att möjligheten att nominera är öppen i systemet och bekräftar att flera nomineringar redan inkommit.

§ 05 MÖTETS STADGEEENLIGA UTLYSANDE

Johan Tärbo redogjorde för när kallelse och möteshandlingar skickats ut.

Fullmäktige beslöt

att fullmäktigemöte 2020 är stadgeenligt utlyst

att fastställa publicerade möteshandlingar samt utskottsutlåtande 1–7 som fullmäktiges skriftliga beslutsunderlag.

§ 06 MÖTESORDNING

Johan Tärbo sammanfattade huvuddragen i förbundsstyrelsens förslag till mötesordning.

Fullmäktige beslöt

att fastställa mötesordning enligt bilaga 06 i möteshandlingarna.

Protokoll**§ 07 SVERIGES INGENJÖRERS ÅRSREDOVISNING 2019**

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2019 av ekonomichef Marianne Lagerstedt.

Fullmäktige beslöt

att lägga Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2019 till handlingarna.

§ 08 REVISIONSBERÄTTELSE 2019

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av revisorernas arbete och revisionsberättelsen av Fredrik Sjölander.

Fullmäktige beslöt

att lägga revisionsberättelsen 2019 för Sveriges Ingenjörer till handlingarna.

§ 09 GRANSKNINGSRAPPORT 2020

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av revisorernas granskningsrapport av Janerik Lundqvist.

Fullmäktige beslöt

att lägga revisorernas granskningsrapport 2020 till handlingarna.

§ 10 RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR 2019 SAMT DISPOSITIONER

Fullmäktige beslöt

att fastställa resultaträkningen och balansräkningen 2019 för Sveriges Ingenjörer moderförbundet och Sveriges Ingenjörer koncernen

att balansera till förfogande stående vinstmedel vad avser Sveriges Ingenjörer moderförbundet, 170 410 572 kr, i ny räkning

att lägga Sveriges Ingenjörers årsredovisning 2019 [*moderförbundet och koncernen*] till handlingarna.

§ 11 ANSVARSFRIHET FÖR RÄKENSKAPSÅRET 2019

Fullmäktige beslöt enhälligt

att bevilja förbundsstyrelsens ledamöter och förbundsdirektören ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2019.

§ 12 FÖRBUNDSSTYRELSENS RAPPORTER**§ 12.01 Verksamhetsrapport 2020**

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av Richard Malmberg förbundsdirektör, Ulrika Lindstrand förbundsordförande, Camilla Frankelius förhandlingschef och André Pierrou avdelningschef för medlemsutveckla och rekrytera.

Protokoll

Mötet ajournerades i 10 min.

Johan Tärbo öppnade upp för frågor.

Karin Stihl - Klöver Dam

De nedprioriterade projekten pga. Corona, vad blir den långsiktiga konsekvensen? Är det något som behöver prioriteras bort helt?

Ulrika Lindstrand svarar att det görs en löpande bedömning av vad som är möjligt att genomföra. Allt utåtriktat på plats är inställt och digitaliseringsprojekt är prioriterade för att kunna möta de nya behoven.

Susanne Lindqvist - Sveriges Ingenjörer i Väst

Distrikten nämns inte, varför?

Ulrika Lindstrand svarar att många distrikt inte haft någon eller väldigt lite verksamhet. Förbundet har sânt webinarier på fredagar för att möta behovet hos medlemmar som distrikten fyllt.

Bertil Nordqvist - Erfarna Civilingenjörer

Det är svårt att hitta distrikten på hemsidan. Även om verksamheten är liten just nu borde man kunna hitta information.

Fullmäktige beslöt

att lägga verksamhetsrapporterna till handlingarna.

§ 12.02 Ekonomirapport 2020 inklusive resultat 2019

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning i förväg av förbundets aktuella ekonomiska ställning av ekonomichef Marianne Lagerstedt.

Fullmäktige beslöt

att lägga rapporten till handlingarna.

§ 12.03 Presentation av propositioner

Marianne Lagerstedt, ekonomichef, presenterade proposition om Budget och årsavgifter 2019 samt proposition om Budget- och verksamhetsdirektiv 2020.

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på inspelade föredragning i förväg av styrelsens ledamöter.

17.01 redovisades av Sara Anvarsson

18.09 redovisades av Sofia Johannesson

18.10 redovisades av Peter Tönnäng

19.03 redovisades av Helene Åhsberg

Byte av mötesordförande från Johan Tärbo till Anders L Johansson.

Mötet ajournerades i 20 min.

Protokoll**§ 13 NOMINERINGAR**

Fullmäktigeledamöterna har haft möjlighet att titta på en inspelad föredragning av valberedningens arbete av Per Tore Eidsvik, valberedningen.

§ 13.01 Förbundsordförande

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag till förbundsordförande

Ulrika Lindstrand

§ 13.02 Förste vice förbundsordförande

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag till förste vice förbundsordförande

Per Norlander

§ 13.03 Andre vice förbundsordförande

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag till andre vice förbundsordförande

Helene Åhsberg

Sara Anvarsson nomineras av Monica Normark - Sveriges Ingenjörer NORR

§ 13.04 Förbundsstyrelse, fem examinerade

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag:

Joachim Pettersson
Kristin Andersen
Frida Krantz Röhne
Marcus Suurküla
Peter Tönnäng

Sofia Johannesson nomineras av Kenneth Jansson - Stockholm-Mälardalen och Anders C Johansson - IT, Konsult & Innovation

Helene Åhsberg nomineras av Bertil Nordqvist - Erfarna Civilingenjörer (*för att väljas på en ny 2 års period i fall hon inte blir vald till andre viceordförande*)

§ 13.05 Förbundsstyrelse, en examinerad, fyllnadsval (ett år)

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag:

Ulf Nordberg

Sofia Johannesson nomineras av Kenneth Jansson - Stockholm-Mälardalen
Peter Tönnäng nomineras av Anders C Johansson - IT, Konsult & Innovation
Marcus Suurküla nomineras av Magnus Landgren - Ingenjörer i Staten
Mikael Andersson nomineras av Magnus Landgren - Ingenjörer i Staten

Protokoll**§ 13.06 Förbundsstyrelse, en teknolog**

Teknologgruppen nominerade genom Viktor Andersson

Fares Abugharbia

§ 13.07 Valberedningens ordförande

Anders L Johansson konstaterade att följande nomineringar hade inkommit.

Per Tore Eidsvik nomineras av Anders Ripa - Sveriges Ingenjörer i Väst
Stefan Wänstedt nomineras av Monica Normark - Sveriges Ingenjörer NORR

§ 13.08 Valberedning, tre ledamöter

Anders L Johansson konstaterade att följande nomineringar hade inkommit.

Per Tore Eidsvik nomineras av Anders Ripa - Sveriges Ingenjörer i Väst
Per Beremark nomineras av Ulf Bengtsson - Sveriges Ingenjörer Syd
Mari Larsson nomineras av Katarina Strid - Sveriges Ingenjörer AB Volvo Carl-
Johan Sandelin nomineras av Anders C Johansson - IT, Konsult & Innovation
Anke Krönert nomineras av Bertil Nordqvist - Erfarna Civilingenjörer
Stefan Wänstedt nomineras av Bettina Kylefors - Ökat lokalt inflytande
Iwe Lingström nomineras av Frans Frejdestedt - Ericssonlistan - The Ericsson list

§ 13.09 Valberedning, eventuellt fyllnadsval

Anders L Johansson konstaterade att följande nomineringar hade inkommit, men då inga vakanser uppstått så kommer inga val förrättas under punkten.

Per Tore Eidsvik nomineras av Anders Ripa - Sveriges Ingenjörer i Väst

§ 13.10 Revisor, sammankallande

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag

Johan Tärbo

§ 13.11 Revisor, en ledamot

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag

Anders Ripa

Protokoll**§ 13.12 Revisor, eventuella fyllnadsval**

Anders L Johansson redovisade valberedningens förslag

Johan Ingberg

§ 13.13 Stängning av nomineringar

Bertil Nordqvist - Erfarna Civilingenjörer yrkar att nominering bör stängas efter presentationerna och frågestunden.

Ordningsfråga är begärd, fullmäktige valde att avslå ordningsfrågan.

Fullmäktige beslöt

att nomineringen är avslutad.

§ 13.14 Presentationer

De nominerade visas upp i en sammanställd lista och finns i Easymeet under respektive dagordningspunkt. Samtliga nominerade utanför valberedningens förslag kommer uppmanas spela in en film som kommer finnas tillgänglig till 15.00 måndag 23/11. Valen sker på tisdag 24/11.

Helene Åhsberg begär ordet och ber att få ta till protokollet att hon avböjer nomineringen till andra vice ordförande till förmån för sittande presidium. Helene tackar däremot ja till nominering om två år till.

Anders L Johansson konstaterar att punkten för fyllnadsval 13.05 faller om inte Helene Åhsberg väljs på två år. Punkten hanteras efter 13.04.

Mikael Andersson avböjer nominering och står inte till förfogande på 13.05.

Byte av mötesordförande från Anders L Johansson till Johan Tärbo.

Mötet ajournerades i 10 min.

§ 14 UTSKOTT**§ 14.01 Fördelning av ärenden på utskott 1 – 6**

Fullmäktige beslöt

att fastställa fördelning av ärenden enligt bilaga 14.04 b möteshandlingarna samt fördelningen av ledamöterna i de skarpa utskotten enligt anmälningslistan.

§ 14.02 Nominering ordförande i utskott 7

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar inkommit:

Pia Hill nomineras av Bertil Nordqvist – Erfarna Civilingenjörer

Protokoll**§ 14.03 Nominering av ledamöter i utskott 7**

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar inkommit:

Patricia Quaglia nomineras av Pia Hill - Klöver Dam - kvinnligt nätverk
Pia Hill nomineras av Bertil Nordqvist - Erfarna Civilingenjörer
Stefan Hasselgren nomineras av Iwe Lingström - Ericssonlistan - The Ericsson list
Anders L Johansson nomineras av Johan Tärbo - Sveriges Ingenjörer i Väst
Niklas Mossberg nomineras av Emma Stråle - Sveriges Ingenjörer Syd
Anders C Johansson nomineras till Anders Melin - IT, Konsult & Innovation
Ulf Grönberg nomineras av Magnus Jälmlbrant - Sveriges Ingenjörer NORR
Anna Blomberg Margtin nomineras av Maria Guttman - Mera pang för pengarna,
Anders Alminger - Mera pang för pengarna och Rebecka Aurore Tonnvik - Mera pang för pengarna

§ 14.04 Val av ordförande och ledamöter i utskott 7

Fullmäktige beslöt

att utskott 7 består av 5 ledamöter inkluderat ordförande, vilka representerar olika valkorporationer.

att till ledamot tillika ordförande i utskott 7 välja Pia Hill.

Personval genomfördes i mötessystemet med följande resultat:

Alternativ	Antal röster
Stefan Hasselgren, Ericssonlistan - The Ericsson list	65
Anna Blomberg Margitin, Mer pang för pengarna	62
Anders L Johansson, Sydöstra Sveriges Ingenjörer	61
Patricia Quaglia, Ingenjörer för hållbart samhälle	56
Niklas Mossberg, Sveriges Ingenjörer Syd	55
Anders C Johansson, IT, Konsult & Innovation	41

Röstberättigade: 92 | Röstat: 85

Johan Tärbo konstaterade att fullmäktige därmed hade beslutat

att till ledamöter i utskott 7 välja Stefan Hasselgren, Anna Blomberg Margitin, Anders L Johansson och Patricia Quaglia

Protokoll**§ 14.05 Val av ordföranden och ersättare i utskott 1–6**

Johan Tärbo konstaterade att följande nomineringar hade inkommit.

Utskott 1: Ordförande Frans Frejdestedt, ersättare Susann Lindqvist
Utskott 2: Ordförande Emma Stråle, ersättare Carolina Gomez Lagerlöf
Utskott 3: Ordförande Peter Månsson, ersättare Håkan Lönnqvist
Utskott 4: Ordföranden Sverker Hansson, ersättare Mikael Goldberg
Utskott 5: Ordförande Maria Guttman, ersättare Anke Krönert
Utskott 6: Ordförande Per Beremark, ersättare Magnus Jälmlbrant

Fullmäktige beslöt

att välja ordförande och ersättare till utskott 1–6 enligt ovan.

§ 15 FRÅGESTUND**§ 15.01 Skriftliga frågor**

Johan Tärbo konstaterade att det inte fanns några skriftliga frågor och lämnade punkten obehandlad.

§ 15.02 Muntliga frågor**Emma Stråle, Iwe Lingström och Per Tore Eidsvik**

Förinspelat material är bra, fortsatt med detta så kan vi diskutera när vi ses och lyssna på föredragningar inför mötet. Det gör mötet effektivt. Ulrika Lindstrand tar detta med sig till framtida fullmäktigemöten.

Anders Ripa

Gör det möjligt att läsa dokument bättre i Easymeet.

Stefan Wänstedt

Fråga om Easymeet lagrar video. Easymeet redogjorde kort för att det inte lagras men att webbläsaren känner av kameran.

Björn Nyström

Förbundet borde tydligare driva frågan om arbetstid och övertid.

Anna Ekebro

Vill göra ett medskick att förbundets webinarier varit uppskattade och önskar att de ska finnas kvar.

Amanda Vinblad

Hur ser fullmäktiges sammansättning ut utifrån diskrimineringsgrunderna? Är vi representativa? Johan Tärbo tydliggör att detta är en fråga för valkooperationerna. Han uppmanar valkooperationerna att ta detta med sig.

Judith Burda

Hur jobbar förbundet med diskriminering utifrån ålder? Ulrika Lindstrand svarar att detta arbetas med partsgemensamt i arbetsgrupper och med material inom flera avtalsområden.

Protokoll**§ 15.03 Presentationer****LAS-utredning och centrala avtalsförhandlingar för privat och statlig sektor****Camilla Frankelius, förhandlingschef inleder med en presentation**

Camilla Frankelius redogjorde för både processen kring förhandlingarna och Sveriges Ingenjörers viktigaste frågor i förhandlingarna. Hon presenterar också det föreslagna nya huvudavtalet. Därefter följde en diskussion och frågestund som ej tas till protokollet.

Avtalsrörelse, privat och statlig sektor**Camilla Frankelius, förhandlingschef och Andreas Nyström, förhandlingschef offentliga enheten inleder med en presentation**

Camilla Frankelius och Andreas Nyström redogjorde för både processen kring förhandlingarna och Sveriges Ingenjörers viktigaste frågor i förhandlingarna. Inga frågor på presentationen.

Mötet ajournerades och för arbetet i utskott under måndagen, plenum återupptas på tisdag.

Måndag 2020-11-23

Återupptagande

Mötet återupptogs i 7 parallella utskott.

§ 16 UTSKOTTARBETE

Under dagen genomfördes öppna utskott i två omgångar och efter lunch slutfördes utskottsarbetet i slutna utskott.

Tisdag 2020-11-24

Anders L Johansson förklarade mötet återupptaget och framförde ett stort tack för gårdagens underhållning av utskott 8,5.

Anders L Johansson konstaterade att vi har 76 röstberättigade inloggade och totalt 103 inloggade i systemet.

Helene Åhsberg begär ordet och avböjer sin nominering till ett två års mandat för att underlätta röstningsförfarandet i em.

Anders L Johansson konstaterar att punkten fyllnadsval utgår i och med detta.

Utlåtande från utskott 1 – 6 återfinns i bilaga 1.

Protokoll**§ 17 STADGAR****§ 17.01 Stadgeändring mandatperiod teknologrådet**

Sverker Hansson redogjorde för utskott 4.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att ändra artikel 322 i Sveriges Ingenjörers stadgar när det gäller teknologer och istället för 1 januari som datum för när man utses hänvisa till instruktion för Teknologrådet.

Tidigare lydelse:

322 Medlemmarna enligt artikel 212 utser inom sig fjorton fullmäktigeledamöter. Ledamot utses för ett år räknat från och med den 1 januari.

Ersätts med:

322 Medlemmarna enligt artikel 212 utser inom sig fjorton fullmäktigeledamöter. Ledamot utses för ett år. Mandatperioden anges i Instruktionen till Teknologråd, Teknologstyrelse och teknologval.

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag, uppdaterad stadga med ny lydelse återfinns i [bilaga 2](#).

18 VERKSAMHET**UTSKOTT 1**

Frans Frejdestedt redogjorde för utskott 1.

18.01 Motion: Nya förutsättningar för förvärvsarbete utfört i det privata hemmet

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

att uppdra åt förbundsstyrelsen att se över och ge förslag på uppdatering av arbetsmiljöpolitiskaprogrammet inför fullmäktige 2021. Med fördel bör man extra beakta hemarbete, digitaliseringen och förbundets ställning kring detta (*nytt yrkande i utskottet*) (*yrkande 2*)

att behovet av adekvat hantering av sekretess (ej säkerhet) mellan arbetstagaren och arbetsgivaren kan upprättas under beaktande av att man i hemmet ej kan garantera att ens partner ej kan höra något som är sekretessbelagt (*nytt yrkande i utskottet*)

att de frågeställningar om hemarbete som lyfts under utskottsarbetet tas med in i det pågående projektet för det gränslösa arbetslivet (*nytt yrkande i utskottet*)

Protokoll

Stefan "Z" Larsson yrkar att:

- att uppdra åt FS att se till att förutsättningarna för hemarbete särskilt gällande sekretess (lagbundna krav samt sekretessavtal mellan medlem och arbetsgivaren) belyses och problematiseras för att detta arbete sedermera ska leda till en proaktiv och relevant rådgivning för de medlemmar och förtroendevalda som ställs inför dessa frågeställningar

Frans Frejdestedt redogjorde för att Stefan Z Larsson formulering är mer rättvisande för utskottets mening än den som finns i utskottets protokoll.

Utskottet jämkade sig med Stefans yrkande och ersätter sitt yrkande 2 med Stefan Z Larssons yrkande.

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets jämkade förslag

- att uppdra åt förbundsstyrelsen att se över och ge förslag på uppdatering av arbetsmiljöpolitiskaprogrammet inför fullmäktige 2021. Med fördel bör man extra beakta hemarbete, digitaliseringen och förbundets ställning kring detta (*nytt yrkande i utskottet*) (*yrkande 2*)
- att uppdra åt FS att se till att förutsättningarna för hemarbete särskilt gällande sekretess (lagbundna krav samt sekretessavtal mellan medlem och arbetsgivaren) belyses och problematiseras för att detta arbete sedermera ska leda till en proaktiv och relevant rådgivning för de medlemmar och förtroendevalda som ställs inför dessa frågeställningar
- att de frågeställningar om hemarbete som lyfts under utskottsarbetet tas med in i det pågående projektet för det gränslösa arbetslivet (*nytt yrkande i utskottet*)

18.02 Hemarbetsmiljö

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att avslå att-sats 1 [Sveriges Ingenjörer ska verka för tydligare och skarpare skrivningar i kollektivavtalen gällande arbetsgivarens ansvar att minska medarbetarens känsla av ensamhet.]
- att avslå att-sats 2 [Sveriges Ingenjörer ska verka för att arbetsmiljölagens krav på att det formella ansvaret för arbetsmiljön i hemmet ligger på arbetsgivaren skrivs in i kollektivavtalet.]
- att anse att-sats 3 som besvarad [Sveriges Ingenjörer ska ge förtroendevalda stöd i föra samtal kring att prata om ensamhet och psykosocial utsatthet]
- att anse-att sats 4 som besvarad [Sveriges Ingenjörer ska anordna utbildningar för förtroendevalda i att arbeta med psykosocial arbetsmiljö]

Alice Halldin yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Protokoll**Voteringens utfall:**

53 för utskottets förslag
16 för Alice Halldins förslag
9 avstod

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag att avslå de två första att-satserna och att anse att-sats tre och fyra som besvarade.

18.03 Motion: Årsarbetstidsavtal

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att avslå att-sats 1 [*att förbundet arbetar för att införa årsarbetstidsavtal inom alla avtalsområden och branscher*]
- att bifalla att-sats 2 [*att förbundet intensifierar arbetet mot ofrivilligt övertidsarbete, missbruket av övertidsavlösning och dålig efterlevnad av reglerna kring övertid samt*]
- att bifalla att-sats 3 [*att förbundet genomför en långsiktig informationskampanj för att främja ett hållbart arbetsliv där balans mellan arbete, familjeliv, fritid och vila är hörnstenar*]

Fullmäktige beslöt i enlighet med utskottets förslag att avslå den första att satsen och att bifalla att-sats två och tre ovan.

Fullmäktige beslöt därmed

- att förbundet intensifierar arbetet mot ofrivilligt övertidsarbete, missbruket av övertidsavlösning och dålig efterlevnad av reglerna kring övertid samt
- att att förbundet genomför en långsiktig informationskampanj för att främja ett hållbart arbetsliv där balans mellan arbete, familjeliv, fritid och vila är hörnstenar.

UTSKOTT 2

Emma Stråle redogjorde för utskott 2.

18.04 Motion: Behandling av motioner FUM 2021

Utskottet föreslår fullmäktige besluta i enlighet med FS förslag, vilket innebär:

- att fullmäktige 2020 tar ställning om motioner ska tillåtas år 2021, och som en konsekvens därav ger fullmäktige (2020) i uppdrag till förbundsstyrelsen att förbereda inför sedvanlig motionshantering (i sin verksamhetsplanering 2021). Därefter uppdrar fullmäktige 2020 till förbundsstyrelsen att föreslå motionsbehandling i föredragningslistan till fullmäktige 2021 vilket behöver fastställas av fullmäktige 2021

Protokoll

att avslå att-sats två och tre [2: *besluta öppna för behandling av motioner under varje år/fullmäktige framöver, 3: besluta att begränsa antalet motioner under udda år på så sätt att varje valkorporation endast får sända inte en motion vardera under dessa år.*]

samt tilläggsyrkandet från utskottet

att uppdra åt förbundsstyrelsen att utreda hur vi kan möjliggöra motionshantering på varje ordinarie fullmäktige.

Förbundsstyrelsen skickade in följande förklaring:

[Förbundsstyrelsen har tittat i stadgarnas artiklar 336, 341 & 342 som reglerar vilka ärenden som får tas upp på fullmäktigemötet och som stipulerar motionsbehandling jämna års fullmäktige. Slutsatsen är att en motion om ändring av stadgarna tidigast kan beslutas på fullmäktigemötet 2022, vilket då är ett valår med nyvalt fullmäktige. Förbundsstyrelsen skulle kunna lägga en proposition om ändring av stadgarna till fullmäktigemötet 2021, men anser av princip att stadgefrågor som reglerar fullmäktige bör debatteras och utredas ordentligt och med viss betänketid, varför ett utskott eller en workshop med detta som ämne skulle passa bra under fullmäktiges möte 2021 som förberedelse inför en eventuell motion 2022.]

Förbundsstyrelsen yrkar därmed;

att fullmäktige skall anse utskottets tilläggsyrkande besvarat.

Reservationer gjorda i utskottet:

Anders C Johansson och Carolina Gomez Lagerlöf stödjer förbundsstyrelsens förslag.

Susanne Stenlund- Jag reserverar mig mot "att-satsen" gällande att FS ska utreda hur motioner ska kunna behandlas varje år. Anledningen är att formuleringen är så pass otydlig att brödtextens andemening riskerar att gå förlorad vid beslut. Antingen ska den bli tydligare eller strykas och att därmed FS förslag ska väljas.

Fullmäktige gick till votering:

Susanne Stenlund yrkande enligt reservationen i utskottet mot Förbundsstyrelsens förslag, Stenlunds yrkande kommer ur utskottet och är huvudförslag.

Voteringens utfall:

16 för Susanne Stenlund förslag

44 för Förbundsstyrelsens förslag [förklaring ovan som anse tilläggsyrkandet besvarat]

17 avstod

Vinnande, Förbundsstyrelsen yrkande mot utskottets huvudförslag.

Voteringens utfall:

28 för utskottets förslag [uppdra åt förbundsstyrelsen att utreda]

41 för Förbundsstyrelsens förslag [förklaring ovan som anse tilläggsyrkandet besvarat]

11 avstod

samt efter votering enligt förbundsstyrelsens förslag

att fullmäktige skall anse utskottets tilläggsyrkande besvarat.

Protokoll

Därefter beslöt fullmäktige enligt utskottets förslag

- att fullmäktige 2020 tar ställning om motioner ska tillåtas år 2021, och som en konsekvens därav ger fullmäktige (2020) i uppdrag till förbundsstyrelsen att förbereda inför sedvanlig motionshantering (i sin verksamhetsplanering 2021). Därefter uppdrar fullmäktige 2020 till förbundsstyrelsen att föreslå motionsbehandling i föredragningslistan till fullmäktige 2021 vilket behöver fastställas av fullmäktige 2021
- att avslå att-sats två och tre [*2: besluta öppna för behandling av motioner under varje år/fullmäktige framöver, 3: besluta att begränsa antalet motioner under udda år på så sätt att varje valkorporation endast får sända inte en motion vardera under dessa år.*]

18.05 Motion: En cheftidning till våra ledare

Utskottet föreslår fullmäktige besluta i enlighet med FS förslag, vilket innebär:

- att anse motionen besvarad [*Sveriges Ingenjörer skyndsamt utreder frågan om att diskutera HR- och ledarskapsmagasin för akademiker, Cheftidningen till föreningens medlemmar*]

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag att motionen är besvarad.

18.06 Motion: Nya och osäkra anställningar

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att fortsätta stå upp för LAS och offentligt visa att lagen i sig inte är problemet
- att aktivt verka för att tillsvidareanställningar inte försvinner (*ny att-sats från utskottet*)
- att aktivt visa att kompetensutveckling för befintlig personal är en investering (*ny att-sats från utskottet*)

Fullmäktige beslöt i enlighet med utskottets förslag

- att fortsätta stå upp för LAS och offentligt visa att lagen i sig inte är problemet
- att aktivt verka för att tillsvidareanställningar inte försvinner
- att aktivt visa att kompetensutveckling för befintlig personal är en investering

Protokoll

UTSKOTT 3

Peter Månsson redogjorde för utskott 3.

18.07 Motion: Differentierad Medlemsavgift

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att avslå motionen [*Sveriges Ingenjörer ska differentiera och baserad medlemsavgiften på inkomst*]

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag att avslå motionen.

18.08 Motion: Utred Inkomstförsäkring

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att avslå motionen [*1: ge förbundsstyrelsen i uppdrag att utreda ett antal olika nivåer på en generell inkomstförsäkring och vad kostnaden för dessa skulle bli i förhållande till nyttorna 2: ge förbundsstyrelsen i uppdrag att med utredningen som grund lägga fram en proposition om ändrad (eller bibehållen) inkomstförsäkring för fullmäktige att ta ställning till*]

Magnus Landgren yrkar att

att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att utreda ett antal olika nivåer på en generell inkomstförsäkring och vad kostnaden för dessa skulle bli i förhållande till nyttorna

att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att presentera utredningen för ingenjörfullmäktige 2021 och ta med utredningen i ett arbete med differentierade förmånspaket för medlemmar.

Voteringens utfall:

60 för utskottets förslag

15 för Magnus Landgrens yrkande

9 avstod

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag att avslå motionen.

Protokoll

UTSKOTT 5

Maria Guttman redogjorde för utskott 5.

18.09 Proposition: Sveriges Ingenjörers Chef- och ledarskapsprogram

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att bifalla förbundsstyrelsen proposition med de ändringar som utskott fem föreslår, ändringarna består i mindre ändringar i formuleringar (se grön text i *bilaga 1, utskottsprotokoll*)
- att lägga till en ny punkt "Ledarutveckling i forskningens framkant" (se grön text i *bilaga 1, utskottsprotokoll*).

Förbundsstyrelsen yrkar på följande justeringar i texten:

Att-sats ett föreslår ändringar i grönt i bilagan. Förbundsstyrelsen önskar att utskottet klargör följande rent språkligt:

Behövs det kanhända ett ATT inskjutet i: Chefer som kan leda innovation behövs för ATT bygga det hållbara samhället

Det verkar vara stavfel eller syftningsfel i följande mening under punkten "Chefer ska ges stöd i etiska....", som dessutom skulle tjäna på kommativering. Nuvarande lydelse är inte så pass begriplig att förbundsstyrelsen lyckas tolka den entydigt:

"Ett perspektiv som är extra viktigt i chefs- och ledarroller är att kunna bygga upp en djupare förståelse för dem interkulturella och etiska skillnader för att därefter kunna bemöta och leda alla medarbetare på rätt sätt."

Om man stryker "dem" samt "etiska" i sista meningen så blir det begripligt. Yttrycket "etiska skillnader" torde vara omfattat av begreppet "interkulturella skillnader".

Med de ändringar skulle lydelsen kunna bli: "Ett perspektiv som är extra viktigt i chefs- och ledarroller är att kunna bygga upp en djupare förståelse för interkulturella skillnader, för att därefter kunna bemöta och leda alla medarbetare på bästa möjliga sätt."

Utskottet jämför sig med justeringarna.

Fullmäktige beslöt i enlighet med utskottets förslag enligt ovan.

Utskottet yrkar också att:

- att en särskild arbetsgrupp tillsätts för att utveckla förbundets chef- och ledarskapsprogram intill fullmäktige sammanträdet år 2021. Arbetsgruppen ska bestå av minst fem ledamöter med erfarenhet av chef- och ledarskapsfrågor.
- att chefs- och ledarskapsprogram behandlas ånyo i sin helhet vid fullmäktiges session 2021.

Förbundsstyrelsen yrkar:

- att Utskottets tredje och fjärde att-satser avslås.

Protokoll**Voterings utfall:**

31 för utskottets förslag
45 för Förbundsstyrelsens förslag
8 avstod

Fullmäktige beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag att fastställa Sveriges Ingenjörers Chefs-och ledarskapsprogram enligt bilaga 3.

UTSKOTT 4

Sverker Hansson redogjorde för utskott 4.

18.10 Proposition: Valordning

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

att stryka stycket "Granskningen görs för att säkerställa att varje lista primärt har Sveriges Ingenjörers bästa som högsta syfte. Valberedningen får efter sådan granskning utesluta Lista och skall meddela Förbundsstyrelsen om skälen till detta."

Till förmån för:

"Varje Lista har rätt att delta i valet om Listan och dess kandidater har godkänts av valberedningen, i enlighet med artikel 325. I de fall valberedningen ej godkänner kandidat eller Lista skall detta meddelas Förbundsstyrelsen och revisorerna med en motivering. Valberedningens beslut att ej godkänna kandidat eller Lista kan överklagas till revisorerna för slutgiltigt beslut."

att stryka stycket "Dock ska postala utskick undvikas i den mån det går utifrån miljö och porto/kostnads aspekt."

att fastställa valordningen för Sveriges Ingenjörer med föreslagna ändringar

att den nya valordningen gäller från 2021-01-01

Frans Frejdestedt yrkar att:

Bland de ändringar som föreslås i valordningen finns följande som inte är en förbättring då "upprättas" upprepas:

Protokoll ska upprättas över rötsammanräkningen, röstfördelningen, mandatfördelningen, personliga röstetal, invalordningen och vilka personer som valts upprättas.

Jag yrkar på att denna ändring inte införs.

Utskottet jämkar sig med justeringarna.

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets jämkade förslag och reviderad valordning för Sveriges Ingenjörer återfinns i bilaga 4.

Mötet ajourneras 10 min.

Protokoll
Byte av mötesordförande

Anders L Johansson lämnade över ledningen av mötet till Johan Tärbo.

§ 19 EKONOMI

UTSKOTT 6

§ 19.01 Proposition om Budget och årsavgifter för år 2021

Per Beremark redogjorde för utskott 6.

Utskottet noterar att budgeten följer budgetdirektivet

Fullmäktige beslöt i enlighet med utskottets förslag

att fastställa Budget och årsavgift 2021 enligt möteshandling bilaga 19.01

att fastställa årsavgifter för 2021:

Samtliga årsavgifter i tabellen nedan avser kalenderåret 2021 med undantag av teknologernas avgift som avser perioden 2021-09-01—2022-08-31.

	<i>Årsavgift</i>	<i>Per månad</i>	<i>Ökning årsavg/ månad</i>	<i>Tillfälligt höjd avgift, per helår</i>	<i>Tillfälligt höjd avgift, per mån</i>
Senior:					
- Yrkesverksam medlem	2 880	240	-/-	1 200	100
- Yrkesverksam medlem, 65+	2 460	205	-/-	-	-
- Examen 2021	720	60	-/-	360	30
- Examen 2020	1 440	120	-/-	360	30
- Reducerad avgift	1 440	120	-/-	360	30
- Utlandsmedlemmar	1 440	120	-/-	360	30
- Doktorand	1 440	120	-/-	360	30
Pensionär	456	38	-/-	-	-
Teknolog	180	15	-/-	-	-

Observera att avgifterna ovan är angivna exklusive avgiften till Akademikernas a-kassa (AEA), som från och med oktober 2020 uppgår till 140 kronor per månad (dessförinnan 110 kronor per månad).

Introduktionstrappan föreslås vara utformad enligt 2006 års beslut, där de första två åren som yrkesverksam medlem rabatteras. Första året efter examen är avgiften 60 kronor per månad och andra året efter examen är det halv avgift, dvs 120 kronor per månad.

Reducerad (halv) avgift föreslås 2021 betalas av de medlemmar som har en bruttoinkomst som understiger 24 000 kronor per månad.

Protokoll

Utlandsmedlemmar föreslås ligga kvar på halv avgift. Som utlandsmedlem i ett avgiftsperspektiv räknas den medlem som är anställd i land där Sveriges Ingenjörer inte har avtal om gästmedlemskap och inte omfattas av Sveriges Ingenjörers kollektivavtal. Utlandsavgiften gäller exempelvis inte för medlemmar som är anställda i något nordiskt land eftersom dessa medlemmar kan söka gratis gästmedlemskap i någon av våra nordiska systerorganisationer. Utlandsmedlemmar har inte rätt till (individuell) förhandlingshjälp.

Doktorandmedlemskap gäller för den medlem som är antagen till forskar-utbildning som finansieras med stipendium, utbildningsbidrag med eller utan assistenttjänst, eller doktorandanställning vid högskola.

Pensionärsavgift erhålls efter anmälan, tidigast från den månad medlemmen uppbär avtalspension, avgångspension, pensionsersättning, särskild ålders-pension eller motsvarande samt förvärsarbetar högst 25 % av normal arbetstid.

Då en medlem som fyllt 65 år inte kan vara ansluten till en a-kassa faller möjligheten att få ersättning via förbundets inkomstförsäkring. Med anledning av det finns en avgiftskategori för medlemmar över 65 år, som inte är berättigade till pensionärsavgiften. Avgiften uppgår till ordinarie avgift reducerad med den internt kostnadsförda premien för inkomstförsäkring.

För teknologer föreslås den avgift som fastställdes på Fullmäktige 1/2009, 15 kronor per månad, att gälla även för nästa Teknologperiod som löper från den 1 september 2020 till den 31 augusti 2021. I enlighet med beslutet på Fullmäktige 1/2008 kommer aviseringen av årsavgiften för teknologer att ske den 1 september varje år.

Ingen rabatt lämnas till de fullbetalande medlemmar som väljer årsavisering.

§ 19.02 Proposition om budget- och verksamhetsdirektiv för 2022

Per Beremark redogjorde för utskott 6.

Fullmäktige beslöt

- att fastställa Budget och verksamhetsdirektiv 2022 enligt möteshandling bilaga 19.02 med följande tillägg på sidan 4 i direktivet ovanför rubriken
- ”Verksamhetsdirektiv”.
- ”Målsättningen är att antalet konfliktdagar inte minskar, med hänsyn till ingenjörernas löneökningar och medlemsantal. Om antalet konfliktdagar minskar ska ett aktivt beslut tas om eventuell extra avsättning till konfliktfonden.”
- att uppdra till FS att skapa en tydligare koppling mellan förbundets vision, verksamhetsdirektivet i "Budget och verksamhetsdirektiv" och verksamhetsplaneringens strategiska inriktning som återfinns bl.a. i "Budget och årsavgifter". Det handlar både om kopplingen mellan dessa och rollfördelningen mellan FUM, FS, och kansliet samt de olika tidshorisonterna och förändringstakten av dessa delar.

Fullmäktige beslöt i enlighet med utskottets förslag, *reviderad budget och verksamhetsdirektiv återfinns i bilaga 5.*

Protokoll**§ 19.03 Instruktion för Sveriges Ingenjörers konfliktfond**

Per Beremark redogjorde för utskott 6.

Utskottet föreslog

att fullmäktige ska fastställa revidering av instruktion för Sveriges Ingenjörers konfliktfond enligt möteshandling bilaga 19.03

Judit Burda yrkar följande ändring:

Yrkande om Punkt 6 i instruktionerna

Eftersom det inte framgår hur man kan föra upp ärendet som avser ändring av denna instruktion för behandling av fullmäktige såsom står enligt följande

6 Ändring av instruktionen

Ärende som avser ändring av denna instruktion skall för att kunna behandlas av fullmäktige vara upptaget på den utskickade föredragningslistan.

Yrkar jag på att detta ärende som avser ändring av instruktioner behandlas per automatik på varje Fullmäktige det vill säga skall vara upptaget på den utskickade föredragningslistan.

Voteringens utfall:

53 för utskottets förslag

16 för Judit Burdas förslag

8 avstod

Fullmäktige

beslöt i enlighet med utskottet förslag att revidera Instruktion för Sveriges Ingenjörers konfliktfond enligt *bilaga 6*.

§ 19.04 Diskussionsärende konfliktfonden och konfliktfondssutredning

Per Beremark redogjorde för utskott 6 diskussion kring konfliktfonden, här är utskottets diskussion enligt utskottsprotokollet:

Ta fram olika troliga konfliktscenarier och utifrån detta göra antaganden om vad en rimlig storlek på konfliktfonden ska vara.

Det är många FUM delegater som uppfattar att medlemmarnas konfliktvilja har ökat på grund av arbetsgivarnas agerande under senare tid.

Att mäta konfliktfondens storlek utifrån antal konflikt dagar om samtliga medlemmar går ut i konflikt är inte rätt sätt att marknadsföra och mäta fondens storlek då detta är ett mycket osannolikt scenario. Ett bättre sätt att mäta eller marknadsföra fonden är att utgår från att tex 10% av medlemmarna tas ut i en konflikt som då kan vara i 66 dagar.

Protokoll**Öppen diskussion i plenum:****Åke Holmqvist**

Utskottets sammanfattning är bra. Medskick: ta fram realistiska scenarion och redovisa det för fullmäktige. Vilken typ av konflikter kan vi hamna i? Sen behöver vi bestämma vad vi behöver för kapital. Alla ingenjörer i konflikt samtidigt kanske inte är ett bra mått. Konfliktviljan är inte steg ett, den är underordnad i utredningen, den är relevant när vi är i konflikt.

Anders Alming

Vi behöver en uppfattning om hotbilden och om hur framtiden ser ut.

Ralph-Peter Kross

Viktigt att vi har ett syfte och mål med konfliktfonden.

Pia Hill

Vi behöver en stark konfliktfond.

Bertil Nordqvist

Vi behöver inse att vi kan tvingas in i en konflikt eller acceptera stora försämringar och dåliga avtal. Oavsett konfliktvilja. Vad som verkligen behövs är två på varandra följande konflikter på största avtalsområdet.

Marcus Suurküla

Förbundsstyrelsen är helt överens med medskicken. Vi tar detta med oss.

Utskottet gjorde även ett övrigt medskick kopplat till det digitala mötet och verktygen för mötet och uppmanade deltagarna att fylla sina synpunkter i utvärderingen.

§ 19.05 Diskussion om ingenjörernas löner i utskott

Frågan bordläggs till ingenjörersfullmäktige 2021.

Mötet ajourneras för lunch, 55 min.

Byte av mötesordförande

Johan Tärbo lämnade över ledningen av mötet till Anders L Johansson.

Protokoll

§ 20 ARVODEN OCH VAL

§ 20.01 Arvoden och regler för kostnadsersättning

Pia Hill redogjorde för utskott 7.

Utskottet föreslår fullmäktige besluta

- att fastställa regler för kostnadsersättning 2021 enligt utskottsbilaga 20.01
- att arvoden och regler för kostnadsersättning gäller för tiden 2020-11-24 – fullmäktiges ordinarie möte 2021.
- att fastställa arvoden 2021 till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer med bas = ingenjörsmiddellön för medlemmar i Sveriges Ingenjörer¹ 2019²:

Uppdrag	Fast arvode Bas x faktor	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Ordförande	3,0	
Förste och andre vice förbundsordförande	1,5	-
Övrig förbundsstyrelseledamot	0,30	0,025
Revisor (förtroendevald) Valberedningsledamot	0,25	0,025

- att fastställa arvode 2021 till Teknologråd och Teknologstyrelse med bas: medellön nyexaminerad alla medlemmar 2019³

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde Bas x faktor
Teknologstyrelse	1500 kr	0,010
Teknologråd		0,010

- att för den auktoriserade revisorn utgår arvode och kostnadsersättning enligt avtal mellan förbundet och den valda revisionsbyrån
- att arvode för annat uppdrag fastställs av förbundsstyrelsen
- att fastställa arvode 2021 till förbundsstyrelse, valberedning, revisorer och teknologer enligt utskottsbilaga.

Fullmäktige beslöt

i enlighet med utskottets förslag att fastställa arvoden för 2021 enligt bilaga 7 och regler för kostnadsersättning i bilaga 8.

¹ Saco lönesök, samtliga medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter). Medellön 2019 = 52 518 kr.

² 2019 är den senaste statistiken som är tillgänglig.

³ Saco lönesök, samtliga nyutexade medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter) medellön 2019 36812

Protokoll**VAL****§ 20.02 Förbundsordförande**

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Ulrika Lindstrand.

§ 20.03 Förste vice förbundsordförande

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Per Norlander.

§ 20.04 Andre vice förbundsordförande

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Sara Anvarsson.

20.05 Förbundsstyrelse, fem examinerade

Personval genomfördes genom sluten votering med följande resultat:

Alternativ	Antal röster
Peter Tönnäng	70
Marcus Suurküla	69
Frida Krantz Röhne	68
Joachim Pettersson	63
Kristin Andersen	61
Sofia Johannesson	34

Röstberättigade: 92 | Röstat: 73

Fullmäktige har därmed valt:

Peter Tönnäng, Marcus Suurküla, Frida Krantz Röhne, Joachim Pettersson och Kristin Andersen.

Teknologerna röstar ej på yrkesverksamma ledamöter i förbundsstyrelsen.

§ 20.06 Förbundsstyrelse, en examinerad, fyllnadsval (ett år)

Punkten utgick eftersom inget fyllnadsval behövdes.

§ 20.07 Förbundsstyrelse, en teknolog

Teknologerna beslöt enhälligt

att välja Fares Abugharbia.

Protokoll**§ 20.08 Valberedningens ordförande**

Utskott 7 föreslog Per Tore Eidsvik till ordförande för valberedningen

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Per Tore Eidsvik.

§ 20.09 Tre valberedningsledamöter

Utskott 7 föreslog följande tre till ledamöter i valberedningen

Per Beremark
Stefan Wänstedt
Anke Krönert

Anders C Johansson och Sverker Hansson åternominerar Carl Johan Sandelin.

Personval genomfördes genom sluten votering med följande resultat:

Alternativ	Antal röster
Per Beremark	68
Anke Krönert	66
Stefan Wänstedt	64
Carl-Johan Sandelin	21

Röstberättigade: 92 | Röstat: 73

Fullmäktige har därmed valt:

Per Beremark,
Anke Krönert och
Stefan Wänstedt.

[Valda 2019 t o m fullmäktiges ordinarie möte 2021 är Karin Stihl och Åke Holmberg]

§ 20.12 Revisor, sammankallande

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Johan Tärbo.

§ 20.13 Revisor, en ledamot

Fullmäktige beslöt enhälligt

att välja Anders Ripa.

[Valda 2019 t o m fullmäktiges ordinarie möte 2021 är Johan Ingberg och Katarina Wigginton.]

Protokoll**Byte av mötesordförande**

Anders L Johansson lämnade över ledningen av mötet till Ulrika Lindstrand.

§ 21 Fullmäktiges ordinarie möte 2021

Ulrika Lindstrand konstaterade att förbundsstyrelsen kommer att kalla fullmäktige till ordinarie möte 2021-11-21/23 på Djurönäset.

§ 22 Fullmäktigemötets avslutande

Ulrika Lindstrand tackade mötesledningen Anders L Johansson, Johan Tärbo och Lena Hellberg och sekreterarna Elisabeth Arbin och Catharina Rabenius och teknikerna, utskottsordförandena, våra facilitatorer och Utskott 8,5 samt kansliets personal.

Ulrika Lindstrand framförde ett tack till de avgående förtroendevalda. Janerik Lundqvist vår sammankallande revisor som varit aktiv i förbundet under 48 år. Och styrelseledamöterna Sofia Johannesson och Mikael Andersson. Tack för stora insatser och för era kloka inspel och stor kompetens.

Ulrika Lindstrand förklarade Ingenjörfullmäktiges ordinarie möte 2020 avslutat.

Vid protokollet

Elisabeth Arbin
Elisabeth Arbin

Justerat

Ulrika Lindstrand
Ulrika Lindstrand *

Anders L Johansson
Anders L Johansson *

Johan Tärbo
Johan Tärbo *

Lena Hellberg
Lena Hellberg *

Pia Hill
Pia Hill

Berndt Forssell
Berndt Forssell

* justerar sina punkter som mötesordförande.

Lena Hellberg, tjänstgjorde ej under mötet och justerar därmed inte protokollet.

Protokoll, bilaga 2**Stadgar för Sveriges Ingenjörer**

Fastställda av fullmäktige 2020
Gäller från och med 2021-01-01

1 Allmänna bestämmelser**11 Ändamål**

111 Sveriges Ingenjörer är de högskoleutbildade ingenjörernas och teknologernas intresseorganisation.

Förbundets syfte är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor av betydelse för deras anställningsförhållanden, utbildning och yrkesutövning.

112 Förbundet har som huvuduppgifter

att stärka de högskoleutbildade ingenjörernas konkurrenskraft, ge medlemmarna individuellt stöd och som arbetsmarknadspart föra deras talan

att driva frågan om kvalitet i de högskoleutbildade ingenjörernas utbildning

att hävda teknikens samt de högskoleutbildade ingenjörernas betydelse för välbefinnande och utveckling.

12 Organisation

121 Förbundets centrala verksamhet handhas av fullmäktige, förbundsstyrelsen och förbundskansliet.

Särskilda centrala uppgifter handhas av valberedningen och revisorerna.

122 Förbundets regionala verksamhet handhas av distrikten.

123 Förbundets lokala verksamhet handhas av lokalavdelningarna och kontaktmännen.

13 Dokument

131 Fullmäktige skall i Valordningen fastställa de föreskrifter som krävs för att genomföra val av fullmäktige enligt artikel 321-329.

132 Fullmäktige skall i Instruktion för Sveriges Ingenjörers konfliktfond fastställa de föreskrifter som krävs för att förvalta fonden.

133 Fullmäktige skall i Instruktion för Sveriges Ingenjörers Utlandsfond fastställa de föreskrifter som krävs för att förvalta fonden.

134 Varje medlem eller grupp av medlemmar har rätt att väcka ärende i förbundet (lämna medlemsförslag).

Förbundsstyrelsen skall fastställa föreskrifter för medlemsförslag.

Protokoll, bilaga 2**2 Medlemskap och avgifter****21 Villkor**

- 211 Rätt till medlemskap i förbundet har den som har avlagt ingenjörsexamen omfattande minst 180 högskolepoäng vid svensk högskola eller den som har likvärdig utländsk examen och har svensk anknytning. Förbundsstyrelsen får efter särskild prövning bevilja annan person medlemskap.
- 212 Rätt till medlemskap i förbundet har den som genomgår ingenjörutbildning som skall leda fram till ingenjörsexamen om minst 180 högskolepoäng vid svensk högskola (teknolog).
- 213 Fullmäktige får efter förslag från förbundsstyrelsen utse den som särskilt har verkat för förbundets ändamål till hedersmedlem.
- 214 Förbundsstyrelsen skall fastställa föreskrifter för förbundets medlemsrekrytering.

22 Inträde

- 221 Ansökan om medlemskap i förbundet skall vara skriftlig.
- 222 Inträde skall beviljas från och med den första dagen i månaden då ansökan inkom till förbundskansliet, eller den första dagen i en senare månad enligt den sökandes val. Förbundsstyrelsen får inför hot om eller under pågående arbetsmarknadskonflikt besluta om undantag härifrån.

23 Lojalitet

- 231 Medlem skall vara lojal mot förbundet, följa dess stadgar och respektera dess beslut och överenskommelser.

24 Individuell förhandlingshjälp

- 241 Medlem har rätt att erhålla individuell förhandlingshjälp, utom i fråga som uppkommit innan inträde beviljades, efter tre månader räknat från och med den dag då ansökan om medlemskap eller återinträde inkom till förbundskansliet. Förbundsstyrelsen eller förbundsdirektören får i enskilt fall besluta om undantag härifrån.

25 Avgifter

- 251 Medlem enligt artikel 211 och 212 skall betala av fullmäktige och förbundsstyrelsen fastställda avgifter.
- 252 Den som beviljas inträde efter den 1 januari skall för varje återstående hel kalendermånad av verksamhetsåret betala en tolfedel av fullmäktige fastställd medlemsavgift.
- 253 Medlem får ansöka om reduktion av medlemsavgift. Reduktion får beviljas endast med utgångspunkt i medlemmens inkomst av tjänst.
- 254 Förbundet återbetalar inte erlagda avgifter till den som har utträtt eller uteslutits ur förbundet.
- 255 Förbundsstyrelsen skall fastställa föreskrifter för reduktion av avgifter.

26 Utträde

- 261 Anmälan om utträde ur förbundet skall vara skriftlig.
- 262 Utträde skall beviljas i och med utgången av den kalendermånad då anmälan om utträde inkom till förbundskansliet. Förbundsstyrelsen får i enskilt fall besluta om undantag härifrån.

Protokoll, bilaga 2**27 Uteslutning**

271 Förbundsstyrelsen får utesluta medlem som är illojal.

Åtgärd som medlem vidtar som företrädare för annat legitimt intresse på grund av tjänsteåliggande eller yrkesplikt får inte åberopas som illojalitet.

Förbundsstyrelsen skall ge medlem som föreslås bli utesluten tillfälle att yttra sig innan beslut fattas.

För att utesluta medlem krävs beslut med två tredjedels majoritet av samtliga förbundsstyrelseledamöter.

272 Medlem som inte betalar fastställda avgifter skall uteslutas.

273 Förbundsstyrelsen skall fastställa föreskrifter för uteslutning.

28 Återinträde

281 Den som har uteslutits enligt artikel 271 får beviljas återinträde endast genom beslut av förbundsstyrelsen.

282 Den som har uteslutits enligt artikel 272 skall beviljas återinträde när tidigare inte betalda avgifter regleras. Förbundsstyrelsen får i enskilt fall besluta om undantag härifrån.

29 Övergångsbestämmelser

291 Medlem som har betalat avgift för ständigt medlemskap i Svenska Teknologföreningen är även framdeles befriad från medlemsavgift, utom den del som skall avsättas till förbundets konfliktfond.

Anmärkning

Denna bestämmelse upphör automatiskt att gälla när förbundet inte längre har någon medlem enligt denna artikel.

292 Medlem som när dessa stadgar träder ikraft (1993-11-17) är befriad från avgifter enligt 1980 års stadgar, § 5, mom 8 är även framdeles befriad från medlemsavgift.

Utdrag ur 1980 års stadgar, § 5, mom 8

Medlem är från och med det verksamhetsår vederbörande fyller sjuttiofem år befriad från avgifter under förutsättning att medlemmen de tjugo föregående verksamhetsåren varit medlem och under denna tid fullgjort sina skyldigheter gentemot förbundet.

Anmärkning

Denna bestämmelse upphör automatiskt att gälla när det inte längre finns någon medlem enligt denna artikel.

293 Medlem som när dessa stadgar träder ikraft (2008-11-26) är befriad från avgifter enligt beslut av Ingenjörförbundet är även framdeles befriad från medlemsavgift.

Anmärkning

Denna bestämmelse upphör automatiskt att gälla när det inte längre finns någon medlem enligt denna artikel.

Protokoll, bilaga 2**3 Fullmäktige**

311 Fullmäktige är förbundets högsta beslutande organ.

32 Val av fullmäktige

321 Medlemmarna enligt artikel 211 väljer åttioen fullmäktigeledamöter. Ledamot väljs för fyra år räknat från och med den 1 augusti valåret.

322 Medlemmarna enligt artikel 212 utser inom sig fjorton fullmäktigeledamöter. Ledamot utses för ett år. Mandatperioden anges i Instruktionen till Teknologråd, Teknologstyrelse och teknologval.

323 Val av åttioen fullmäktigeledamöter skall ske slutet.

Valbar är varje medlem enligt artikel 211.

Rösträtt har varje medlem enligt artikel 211. Varje röstberättigad har en röst.

324 Nominering av kandidat till fullmäktige ska ske av Lista.

325 Lista ska nomineras av distrikt, grupp av distrikt, lokalavdelning eller grupp av lokalavdelningar, eller av minst 20 medlemmar förenade av gemensamt intresse inom förbundets verksamhetsområde. Lista ska anmälas till förbundets valberedning. Varje Lista har rätt att delta i valet om Listan och dess kandidater har godkänts av valberedningen.

326 Utgått [*togs bort 2019 när Ingenjörfullmäktige beslutade att valmansgruppering utgår*].

327 Val skall ske genom att medlem röstar på Lista.

Mandat fördelas enligt valordningen som fastställs av fullmäktige. Mandaten tilldelas ett efter annat den Lista som för varje gång uppvisar det största jämförelsetalet.

Lista som erhållit lika många mandat som Listan upptar namn deltar inte längre i mandatfördelningen.

Jämförelsetalet för Lista erhålls genom att röstetalet för varje gång delas med det tal som motsvarar dubbla antalet mandat, som listan redan erhållit, ökat med ett. Uppkommer lika jämförelsetal skall företrädet avgöras genom lottning av valberedningen.

Den röstande har rätt att avge personröst genom att markera endast en (1) kandidat på Lista.

Personligt röstetal skall fastställas bara för kandidat som fått personröst från fler än P procent av dem som röstat på Listan. Talet P skall fastställas i Valordningen.

Invalsordningen för kandidaterna inom en Lista skall i första hand vara efter personligt röstetal, och den kandidat som har högst röstetal tar första plats i ordningen. Har flera kandidater lika röstetal skall deras inbördes ordning vara densamma som på Listan.

Därefter skall invalsordningen för kandidater utan personligt röstetal vara densamma som deras inbördes ordning på Listan.

328 Fullmäktigeledamot som är vald enligt artikel 321 och som under mandatperioden avsäger sig eller av annan anledning inte kan fullfölja uppdraget ersätts av närmaste person i tur på Listan med hänsyn till invalsordningen enligt artikel 327.

Protokoll, bilaga 2

Om någon ytterligare person på Listan inte finns lämnas mandatet obesatt under resten av mandatperioden.

Fullmäktigeledamot som är vald enligt artikel 321 och som under mandatperioden inte kan närvara vid ett fullmäktigemöte eller Ingenjörsråd ersätts vid detta möte av närmaste person i tur på Listan med hänsyn till invalsordningen enligt artikel 327.

Fullmäktigeledamot som är utsedd enligt artikel 322 och som under mandatperioden avsäger sig eller av annan anledning inte kan fullfölja uppdraget ersätts av medlem som utses enligt artikel 322.

Avsägelse eller anmälan om förhinder att närvara vid ett fullmäktigemöte skall vara skriftlig.

- 329 Fullmäktigeledamot som är vald enligt artikel 321 och som väljs till förbundsstyrelseledamot ersätts i fullmäktige under den period för vilket det senare valet gäller av närmaste person i tur på Listan med hänsyn till invalsordningen enligt artikel 327.

Om någon ytterligare person på Listan inte finns lämnas mandatet obesatt under den period för vilket valet till förbundsstyrelseledamot gäller.

Fullmäktigeledamot och ersättare som är utsedd enligt artikel 322 och som väljs till förbundsstyrelseledamot ersätts i fullmäktige av medlem som utses enligt artikel 322.

33 Fullmäktiges möten

- 331 Fullmäktige skall hålla ordinarie möte en gång årligen under november månad.

Förbundsstyrelsen skall skicka ut kallelse senast trettio dagar och föredragningslista och handlingar senast femton dagar före mötet.

Förbundsstyrelsen skall skicka ut sin och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse och revisorernas berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret senast den 31 maj.

Förbundsstyrelsen skall skicka ut kallelse, föredragningslista, handlingar samt förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse och revisorernas berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret till ersättare när denna person utsetts.

- 332 Fullmäktige skall hålla extra möte om förbundsstyrelsen beslutar det, om minst en fjärdedel av samtliga fullmäktigeledamöter eller samtliga revisorer skriftligen begär det eller om revisorerna beslutar att inte tillstyrka ansvarsfrihet.

Mötet skall hållas inom en månad räknat från och med den dag då begäran från fullmäktigeledamöterna eller revisorerna inkom till förbundskansliet eller då revisorerna beslöt att inte tillstyrka ansvarsfrihet.

Förbundsstyrelsen skall skicka ut kallelse senast femton dagar och föredragningslista och handlingar senast sju dagar före mötet.

Förbundsstyrelsen skall skicka ut kallelse, föredragningslista, handlingar samt förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse för det närmaste föregående verksamhetsåret till ersättare när denna person utsetts.

Protokoll, bilaga 2

- 333 Förbundsstyrelseledamöterna och förbundsdirektören har närvarorätt, yttranderätt och yrkanderätt vid fullmäktiges möten.

Valberedningens ordförande och revisorerna har närvarorätt vid fullmäktiges möten och yttranderätt i ärenden inom valberedningens respektive revisorernas ansvarsområde.

Varje medlem har närvarorätt vid fullmäktiges möten. Fullmäktige får inför behandling av visst ärende eller grupp av ärenden besluta om undantag härifrån.

- 334 Fullmäktige är beslutfört när minst hälften av dess samtliga ledamöter är närvarande.

Vid omröstning har endast de närvarande fullmäktigeledamöterna rösträtt.

Beslut skall fattas med enkel majoritet av antalet röstande ledamöter om inte dessa stadgar föreskriver annat. Omröstning skall vara öppen utom vid val, där den skall vara sluten om votering har begärts eller om antalet nominerade överstiger antalet poster som skall besättas. Vid lika röstetal gäller den mening som mötesordföranden biträder som beslut men vid val skall företrädet avgöras genom lottning av mötesordföranden.

Vid sluten votering skall röstsedel för att vara giltig uppta lika många namn på valbara personer som valet avser. Valbar är envar som har nominerats av valberedningen eller närvarande fullmäktigeledamot och som enligt dessa stadgar är valbar.

Vid fullmäktiges möten skall protokoll föras. Protokollet skall justeras av mötesordföranden och protokolljusterarna.

Förbundsstyrelseledamöterna och förbundsdirektören har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet.

Valberedningens ordförande och revisorerna har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet i ärenden inom valberedningens respektive revisorernas ansvarsområde.

- 335 Motion till fullmäktiges ordinarie möte får väckas av varje medlem eller grupp av medlemmar. Motion får bara innehålla ett ämne.

För att behandlas av fullmäktige skall motion vara skriftlig och förbundskansliet tillhanda senast den 31 augusti jämnt år.

Förbundsstyrelsen skall till fullmäktige avge skriftligt yttrande över motion.

- 336 Vid ordinarie möte får ärende upptas på föredragningslistan genom beslut med två tredjedels majoritet av antalet närvarande fullmäktigeledamöter.

Ärende som avser ändring av dessa stadgar eller upplösning av förbundet skall för att kunna behandlas vara upptaget på den utskickade föredragningslistan.

- 337 Vill fullmäktigeledamot inhämta upplysning om sakförhållande inom förbundets verksamhetsområde får ledamoten vid ordinarie möte ställa skriftlig eller muntlig fråga till förbundsstyrelsen. Frågan skall ha ett bestämt innehåll.

För att besvaras av förbundsstyrelsen skall skriftlig fråga vara förbundskansliet tillhanda senast sju dagar före mötet.

Vill ledamot ställa muntlig fråga får den framföras vid fullmäktiges frågestund.

Protokoll, bilaga 2

Förbundsstyrelsen skall muntligen besvara frågan vid fullmäktiges frågestund.

338 För att bereda ärende på föredragningslistan får fullmäktige inom sig utse utskott.

Val av valberedning skall beredas av särskilt utskott.

34 Ärenden vid fullmäktiges möten

341 Vid ordinarie möte jämnt år skall följande ärenden behandlas

- upprop och justering av röstlängd
- val bland fullmäktigeledamöterna av mötesordförande och ersättare
- val av mötessekreterare och ersättare
- val bland fullmäktigeledamöterna av protokolljusterare tillika rösträknare
- fastställande av föredragningslistan
- mötets stadgeenliga utlysande
- fastställande av mötesordning
- förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
- förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens ekonomiska berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
- revisorernas berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
- fastställande av resultaträkningar och balansräkningar och beslut om disposition av överskott eller täckning av underskott
- ansvarsfrihet för förbundsstyrelseledamöterna och förbundsdirektören för det närmast föregående verksamhetsåret
- frågestund
- val av särskilt utskott
- motioner
- övriga ärenden som har upptagits på den utskickade föredragningslistan
- ärenden som har upptagits på föredragningslistan enligt artikel 336
- budget för det närmast följande verksamhetsåret
- avgifter för det närmast följande verksamhetsåret
- arvode till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer
- val av förbundsstyrelseledamöter
- val av valberedningsledamöter
- val av revisorer

Protokoll, bilaga 2

- 342 Vid ordinarie möte udda år skall följande ärenden behandlas
- upprop och justering av röstlängd
  - val bland fullmäktigeledamöterna av mötesordförande och ersättare
  - val av mötessekreterare och ersättare
  - val bland fullmäktigeledamöterna av protokolljusterare tillika rösträknare
  - fastställande av föredragningslistan
  - mötets stadgeenliga utlysande
  - fastställande av mötesordning
  - förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
  - förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens ekonomiska berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
  - revisorernas berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret
  - fastställande av resultaträkningar och balansräkningar och beslut om disposition av överskott eller täckning av underskott
  - ansvarsfrihet för förbundsstyrelseledamöterna och förbundsdirektören för det närmast föregående verksamhetsåret
  - frågestund
  - val av särskilt utskott
  - övriga ärenden som har upptagits på den utskickade föredragningslistan
  - ärenden som har upptagits på föredragningslistan enligt artikel 336
  - verksamhetsinriktning för de två närmast följande verksamhetsåren
  - budget för det närmast följande verksamhetsåret
  - avgifter för det närmast följande verksamhetsåret
  - arvode till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer
  - val av förbundsstyrelseledamöter
  - val av valberedningsledamöter
  - val av revisorer.
- 343 Vid extra möte skall följande ärenden behandlas
- upprop och justering av röstlängd
  - val bland fullmäktigeledamöterna av mötesordförande och ersättare
  - val av mötessekreterare och ersättare
  - val bland fullmäktigeledamöterna av protokolljusterare tillika rösträknare
  - fastställande av föredragningslistan
  - mötets stadgeenliga utlysande
  - fastställande av mötesordning
  - övriga ärenden som har upptagits på den utskickade föredragningslistan
  - ärenden enligt artikel 332.

Protokoll, bilaga 2**4 Förbundsstyrelse**

411 Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet enligt dessa stadgar och fullmäktiges beslut.

42 Förbundsstyrelse

421 Förbundsstyrelsen består av förbundsordföranden, förste vice förbundsordföranden, andre vice förbundsordföranden och ytterligare tolv ledamöter.

422 Förbundsstyrelseledamöterna väljs vid fullmäktiges ordinarie möte för tiden till och med fullmäktiges ordinarie möte två år senare.

Förbundsordföranden, förste vice förbundsordföranden och andre vice förbundsordföranden väljs jämnt år av samtliga fullmäktigeledamöter. Valbar är varje medlem enligt artikel 211 utom den som för samma period har valts till valberedningsledamot, revisor eller den som är anställd av förbundet.

Fem förbundsstyrelseledamöter väljs jämnt år och fem förbundsstyrelseledamöter väljs udda år av de fullmäktigeledamöter som har valts enligt artikel 321. Valbar är varje medlem enligt artikel 211 utom den som för samma period har valts till valberedningsledamot, revisor eller den som är anställd av förbundet.

En förbundsstyrelseledamot väljs jämnt år och en förbundsstyrelseledamot väljs udda år av de fullmäktigeledamöter som har utsetts enligt artikel 322. Valbar är varje medlem enligt artikel 212 utom den som är anställd av förbundet.

Fyllnadsval efter avgången förbundsstyrelseledamot förrättas vid fullmäktiges närmast följande möte.

423 Förbundsstyrelsen sammanträder på kallelse av förbundsordföranden eller när minst sju av dess ledamöter begär det.

Förbundsdirektören har närvarorätt, yttranderätt och yrkanderätt vid förbundsstyrelsens sammanträden.

424 Förbundsstyrelsen är beslutför när minst hälften av dess samtliga ledamöter, bland dem en av förbundsordföranden, förste vice förbundsordföranden eller andre vice förbundsordföranden är närvarande. Beslut skall fattas med enkel majoritet av antalet röstande ledamöter. Omröstning skall vara öppen. Vid lika röstetal gäller den mening som sammanträdesordföranden biträder som beslut.

Förbundsstyrelsen får fatta beslut per capsulam om dess samtliga ledamöter är eniga om beslutet.

Vid förbundsstyrelsens sammanträden skall protokoll föras. Protokollet skall justeras av sammanträdesordföranden.

Förbundsdirektören har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet.

Protokoll, bilaga 2

- 425 Förbundsstyrelsen skall
- varje år fastställa en arbetsordning för förbundsstyrelsens arbete och instruktion till förbundsdirektören enligt artikel 624
  - bereda fullmäktiges ärenden och genomföra dess beslut
  - varje år senast den 31 mars tillsammans med förbundsdirektören till revisorerna avge verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse för det närmast föregående verksamhetsåret. Den ekonomiska berättelsen skall innehålla resultaträkningar, balansräkningar, finansieringsanalyser och förslag till disposition av överskott eller täckning av underskott
  - besluta i principiella ärenden
  - utse förbundets ombud
  - besluta vem som skall företräda förbundets aktieinnehav
  - fastställa förbundskansliets organisation
  - anställa och entlediga förbundsdirektören
  - fastställa verksamhetsmål för det närmast följande verksamhetsåret
  - fastställa verksamhetsbudget för det närmast följande verksamhetsåret
  - fastställa riktlinjer för placering av förbundets tillgångar
  - besluta vem som får teckna förbundets firma
  - fastställa arvode och regler för kostnadsersättning för ordförande och ledamot i grupp och delegation
  - granska presidiet och förbundsordförandens protokoll.
- 426 Förbundsstyrelsen har rätt att köpa och sälja fast egendom samt utta pantbrev och upplåta pantbrev i densamma.
- 427 Förbundsstyrelsen får inför befarad eller under pågående arbetsmarknadskonflikt, om fullmäktige inte hinner sammanträda, fastställa extra avgift för att bestrida konfliktkostnader.
- 428 Förbundsstyrelsen får bemyndiga presidiet, förbundsordföranden, delegation och förbundsdirektören att besluta i ärende eller grupp av ärenden.

43 Presidium

- 431 Presidiet förbereder förbundsstyrelsens sammanträden, får mellan förbundsstyrelsens sammanträden besluta i brådskande ärenden enligt artikel 425 och skall besluta i de ärenden eller grupp av ärenden som förbundsstyrelsen bemyndigat det att avgöra.
- 432 Presidiet består av förbundsordföranden, förste vice förbundsordföranden och andre vice förbundsordföranden.
- 433 Presidiet sammanträder på kallelse av förbundsordföranden eller när förste vice förbundsordföranden och andre vice förbundsordföranden begär det.

Förbundsdirektören har närvarorätt, yttranderätt och yrkanderätt vid presidiets sammanträden.

Protokoll, bilaga 2

- 434 Presidiet är beslutfört när två av dess ledamöter är närvarande. Beslut skall fattas med enkel majoritet av antalet röstande ledamöter. Omröstning skall vara öppen. Vid lika röstetal gäller den mening som sammanträdesordföranden biträder som beslut.

Presidiet får fatta beslut per capsulam om dess samtliga ledamöter är eniga om beslutet.

Beslut i ärende enligt artikel 425 skall anmälas till förbundsstyrelsen vid dess närmast följande sammanträde.

Vid presidiets sammanträden skall protokoll föras. Protokollet skall justeras av sammanträdesordföranden och anmälas till förbundsstyrelsen.

Förbundsdirektören har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet.

44 Förbundsordförande

- 441 Förbundsordföranden leder förbundsstyrelsens och presidiets arbete, får mellan förbundsstyrelsens eller presidiets sammanträden besluta i brådskande ärenden enligt artikel 425 och skall besluta i de ärenden eller grupp av ärenden som förbundsstyrelsen bemyndigat denne att avgöra.
- 442 Vid förfall för förbundsordföranden övertas dennes uppgifter av förste vice förbundsordföranden och vid förfall även för denne av andre vice förbundsordföranden.
- 443 Beslut av förbundsordföranden skall fattas efter samråd med förbundsdirektören.

Beslut i ärende enligt artikel 425 skall anmälas till förbundsstyrelsen vid dess närmast följande sammanträde.

Över beslut av förbundsordföranden skall protokoll föras. Protokollet skall justeras av förbundsordföranden och anmälas till förbundsstyrelsen.

Förbundsdirektören har rätt att anteckna sin särskilda mening i protokollet.

45 Grupp

- 451 Förbundsstyrelsen får tillsätta grupp vilken skall bereda särskilt ärende eller särskild grupp av ärenden.
- 452 När förbundsstyrelsen tillsätter grupp skall den fastställa direktiv för dess arbete.
- 453 Ordförande i och ledamot av grupp skall utses av förbundsstyrelsen.

46 Delegation

- 461 Förbundsstyrelsen får utse delegation vilken skall genomföra visst uppdrag.
- 462 När förbundsstyrelsen utser delegation skall den fastställa direktiv för dess uppdrag.
- 463 Ordförande i och ledamot av delegation skall utses av förbundsstyrelsen.

Protokoll, bilaga 2**5 Distrikt, lokalavdelning, kontaktperson och teknologråd**

511 Distrikt, lokalavdelning, kontaktperson och teknologråd skall tillvarata medlemmarnas intressen.

Lokalavdelning och kontaktperson skall som lokal arbetstagarorganisation föra medlemmarnas talan.

52 Distrikt

521 Förbundets distriktsindelning fastställs av förbundsstyrelsen.

522 Distrikt bildas och utgörs av de medlemmar vars intressen det skall tillvarata.

53 Lokalavdelning

531 Lokalavdelning får vara arbetsplatsanknuten, regional eller riksomfattande.

532 Lokalavdelning bildas och utgörs av de medlemmar vars intressen den skall tillvarata.

54 Kontaktperson

541 Vid arbetsplats där lokalavdelning saknas får förbundsstyrelsen utse kontaktperson.

55 Teknologråd

551 Teknologrådet bildas och utgörs av de fjorton fullmäktigeledamöter som har utsetts enligt artikel 322 samt de två förbundsstyrelseledamöter som har valts av de fullmäktigeledamöter som har utsetts enligt artikel 322.

552 Teknologrådet skall tillvarata intressen för medlemmarna enligt artikel 212.

56 Ansvar och befogenheter

561 Förbundsstyrelsen skall fastställa distrikts, lokalavdelnings, kontaktpersons och teknologråds ansvar och befogenheter.

57 Instruktioner och normalstadgar

571 Förbundsstyrelsen skall fastställa instruktion för distrikt, normalstadgar för lokalavdelning, instruktion för kontaktperson och instruktion för teknologrådet.

6 Förbundskansli

611 Förbundskansliet verkställer förbundsstyrelsens, presidiets och förbundsordförandens beslut.

62 Förbundsdirektör

621 Förbundsdirektören leder och ansvarar för förbundskansliets verksamhet.

622 Förbundsdirektören skall bereda förbundsstyrelsens, presidiets och förbundsordförandens ärenden.

623 Förbundsdirektören skall besluta i de ärenden eller grupp av ärenden som förbundsstyrelsen bemyndigat denne att avgöra.

624 Förbundsstyrelsen skall varje år fastställa en instruktion till förbundsdirektören.

Protokoll, bilaga 2**7 Valberedning**

- 711 Valberedningen bereder fullmäktiges val av de förbundsstyrelseledamöter som är medlemmar enligt artikel 211 och revisorer, bereder fullmäktiges beslut om arvoden och regler för kostnadsersättning till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer samt genomför val av fullmäktige.

Valberedningens ordförande och vice ordförande beslutar vid behov om utformningen av kostnadsersättning till förbundsstyrelse, inom ramen för fullmäktiges beslut om regler för kostnadsersättning.

72 Valberedning

- 721 Valberedningen består av ordförande, vice ordförande och ytterligare fem ledamöter.

- 722 Valberedningsledamöterna väljs vid fullmäktiges ordinarie möte för tiden till och med fullmäktiges ordinarie möte två år senare.

Valberedningens ordförande och tre valberedningsledamöter väljs jämnt år och valberedningens vice ordförande och två valberedningsledamöter väljs vid fullmäktiges ordinarie möte udda år av samtliga fullmäktigeledamöter. Valbar är varje medlem enligt artikel 211 utom den som för samma period valts till förbundsstyrelseledamot, revisor eller den som är anställd av förbundet.

Fyllnadsval efter avgången valberedningsledamot förrättas vid fullmäktiges närmast följande möte.

- 723 Valberedningen sammanträder på kallelse av ordföranden. Vid förfall för ordföranden övertas dennes uppgifter av vice ordföranden.

- 724 Valberedningen är beslutför när minst hälften av dess samtliga ledamöter, bland dem ordföranden eller vice ordföranden, är närvarande. Beslut skall fattas med enkel majoritet av antalet röstande ledamöter. Omröstning skall vara öppen. Vid lika röstetal gäller den mening som sammanträdesordföranden biträder som beslut. Valberedningens beslut skall biträdas av minst fyra av dess ledamöter.

Valberedningen får fatta beslut per capsulam om dess samtliga ledamöter är eniga om beslutet.

Vid valberedningens sammanträden skall protokoll föras. Protokollet skall justeras av sammanträdesordföranden.

- 725 Valberedningen skall skicka ut sina nomineringar senast femton dagar före fullmäktiges ordinarie möte och senast sju dagar före fullmäktiges extra möte.

8 Revisorer

- 811 Revisorerna granskar förbundets årsredovisning och räkenskaper samt förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens förvaltning.

82 Revisorer

- 821 Antalet revisorer är fem varav en skall vara auktoriserad.

- 822 Revisorerna väljs vid fullmäktiges ordinarie möte för tiden till och med fullmäktiges ordinarie möte två år senare.

Protokoll, bilaga 2

Två revisorer varav en som sammankallande väljs jämnt år och två revisorer väljs udda år av samtliga fullmäktigeledamöter. Den auktoriserade revisorn tillsätts genom att en revisionsbyrå väljs (s k byråval) jämnt år av samtliga fullmäktigeledamöter.

Valbar är varje medlem enligt artikel 211 utom den som för samma period är förbundsstyrelseledamot, valberedningsledamot eller den som är anställd av förbundet. Den auktoriserade revisorn behöver dock inte vara medlem i förbundet.

Fyllnadsval efter avgången revisor förrättas vid fullmäktiges närmast följande möte.

823 Revisorerna har rätt att ta del av räkenskaper och övriga handlingar när de så önskar och skall i övrigt vidta sådana åtgärder som krävs för en betryggande revision.

824 Revisorerna skall varje år före den 30 april till förbundsstyrelsen överlämna sin berättelse över granskningen av förbundets verksamhet och räkenskaper.

Berättelsen skall innehålla yttrande över förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens verksamhetsberättelse och ekonomiska berättelse och förslag i frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelseledamöterna och förbundsdirektören.

83 Verksamhetsår och räkenskapsår

831 Förbundets verksamhetsår och räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

832 Förbundets räkenskaper skall föras enligt god redovisningssed.

9 Stadgeändring och upplösning**91 Stadgeändring**

911 För att ändra dessa stadgar, utom artikel 111, 112, 912-914, 921 och 922, krävs antingen beslut med två tredjedels majoritet av samtliga fullmäktigeledamöter vid ett ordinarie möte eller likalydande beslut med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra.

912 För att ändra artikel 111 och 112 krävs likalydande beslut med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra.

913 För att ändra artikel 912-914, 921 och 922 krävs likalydande beslut med två tredjedels majoritet av samtliga fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra. Mellan dessa möten skall val av fullmäktige ha ägt rum.

914 Tidpunkten när stadgeändringen skall träda ikraft skall beslutas med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid det möte när det sista beslutet att ändra stadgarna fattas.

92 Upplösning

921 För att upplösa förbundet krävs likalydande beslut med två tredjedels majoritet av samtliga fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra. Mellan dessa möten skall val av fullmäktige ha ägt rum.

922 Tidpunkten när upplösningen skall ske och hur förbundets tillgångar och skulder skall disponeras efter upplösningen skall beslutas med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid det möte när det sista beslutet att upplösa förbundet fattas.

Protokoll, bilaga 3

Sveriges Ingenjörers chefs- och ledarskapsprogram

Våra utgångspunkter

Chefen är utsedd av och företräder arbetsgivaren. Det är en formell position och funktion i organisationen. Men den formella positionen är inte tillräcklig för att skapa resultat i sig, för att nå resultat krävs också ett gott ledarskap. Ett gott ledarskap är en viktig förutsättning för att alla typer av verksamheter ska utvecklas och fungera.

Ingenjörer får många gånger ledande position i arbetslivet och avancerar till chefer på olika nivåer. För Sveriges Ingenjörer är ledarskapsfrågorna därför av särskild betydelse och chefer är en värdefull grupp inom förbundet. Cirka 20 procent av förbundets medlemmar har någon gång under sitt yrkesverksamma liv en chefsposition. Förbundets chefsmedlemmar är verksamma i samtliga branscher, offentlig som privat sektor i hela Sverige, där deras arbete starkt bidrar till företags och organisationers lönsamhet, tillväxt eller måluppfyllelse.

Att fortsätta stötta chefsmedlemmen och dennes villkor och förutsättningar för att vara en bra ledare, är därför en självklarhet för förbundet. Sveriges Ingenjörer vill med detta chefs- och ledarskapsprogram betona betydelsen av ett gott chef- och ledarskap och rama in de förutsättningar som krävs för det. Vi belyser chefens arbetsvillkor och de behov denne har, som förbundet anser måste uppfyllas för att chefen ska kunna utföra sitt arbete på ett tillfredsställande sätt.

(läggs i en egen faktaruta eller i en egen spalt i det färdiga programmet, beslutas ej av fum)

En viktig utgångspunkt för programmet är FN:s globala mål. Dessa mål är de som ligger bakom förbundets analys, men omnämns inte alltid i texten. De mål som programmet har berört #4 om utbildning, mål #5 om jämställdhet, mål #8 om anständiga arbetsvillkor samt mål #12 om hållbar produktion och konsumtion.

Protokoll, bilaga 3**Våra åsikter**

- **Högteknologiska och kunskapsintensiva arbetsgivare behöver chefer med teknisk kompetens i ledande positioner**
Utbildning och kunskap om teknik är viktigt för att förstå sambanden mellan de utmaningar som finns och de lösningar som är hållbara över tid. För att få kloka investeringar och en gynnsam utveckling behövs chefer med teknisk kompetens.
- **Chefer som kan leda innovation behövs för att bygga det hållbara samhället**
Ingenjörerna får alltmer rollen som samhällsbyggare. För att klara samhällets utmaningar krävs det chefer och ledare som kan se de tekniska möjligheterna, leda innovation och har förståelse att företaget är en del av ett större system och systemets hållbarhet är viktigt för företagets välbefinnande.
- **Ge chefen rätt förutsättningar för att göra jobbet bra**
Chefsrollens komplexitet och ansvar har ökat avsevärt de senaste åren. För att klara uppdraget är det viktigt med tydligt mandat och tydliga förväntningar från arbetsgivarens sida. Chefen ska få de resurser och det stöd som krävs för att göra ett gott arbete, även i utsatta situationer.
- **Ge ledare tydliga värderingar för ledarskapet**
Chefer och ledare spelar en avgörande roll för företag och organisationers framgång och lönsamhet. Det är viktigt att arbetsgivaren formulerar den ledarfilosofi som ska vara grunden för chefs- och ledarskapet. Arbetsgivaren ska skapa värderingar som bygger på tillit och ansvarstagande från alla individer och medarbetare för att gynna ett konstruktivt ledarskap som i sin tur leder till bättre verksamhet för organisationen.
- **Tid att leda är ett villkor för att lyckas i chefs- och ledarrollen**
Chefsuppdraget ska bygga på ett realistiskt åtagande både vad gäller arbetstid och antal medarbetare. Det ska gå att klara ett chefsuppdrag med rimlig arbetsbörda och ha tid för återhämtning. Det ska även vara en självklarhet för en arbetsgivare att det ska gå att förena familjeliv med en chefskarriär. En förutsättning är att arbetsgivaren erbjuder flexibla lösningar i tid och rum.
- **Strategisk kompetensförsörjning av chefer är arbetsgivarens ansvar**
Med en arbetsmarknad i förändring och en ökad komplexitet i chefsrollen måste arbetsgivaren ta ett större ansvar för sin egen chefsförsörjning. Risken är att färre och färre eller fel personer blir chefer. Med ett chefsprogram, som innehåller både utbildning och kompetensutveckling av organisationens chefer, ges förutsättningar både för medarbetare att växa in i chefsrollen och för befintliga chefer att kontinuerligt vidareutveckla sitt ledarskap.

Mångfald viktigt för bästa ledarkompetensen

För att få tillgång till den bästa ledarkompetensen krävs ett aktivt rekryteringsarbete som främjar mångfald och jämställdhet. Mångfald i bred

Protokoll, bilaga 3

bemärkelse tillför olika perspektiv och värden och är en förutsättning för en god innovationskultur. En mångfald som återspeglas i ledarskapet kan inspirera fler att söka en karriärväg som ledare, vilket kan bredda rekryteringsunderlaget och öka kvaliteten i medarbetarskapet.

- **Förbered teknologer på chefs- och ledarroller**
Grunden till ett gott ledarskap måste läggas tidigt. Många teknologer går direkt in i en ledarroll, som till exempel projektledare och teamledare. Ingenjörsutbildningen måste därför förbereda individen bättre för ett kommande chef- och ledaruppdrag.
- **Utbilda chefer kontinuerligt och glöm inte arbetsmiljö och arbetsrätt**
Chefer har ett stort ansvar att skapa ett hållbart arbetsliv. Arbetsmiljöarbetet ska drivas systematiskt som en integrerad del i det dagliga chefsarbetet. Arbetsgivaren ansvarar för att chefer och ledare har adekvat och tillräcklig arbetsmiljö- och arbetsrättsutbildning. Det är också viktigt att chefer får tillräckliga resurser och befogenheter att verka för en god fysisk, organisatorisk och psykosocial arbetsmiljö.
- **Chefer ska ges stöd i etiska och interkulturella frågeställningar**
Ingenjörer har ett särskilt ansvar att tekniken används för samhällets bästa, ett perspektiv som är extra viktigt i chefs- och ledarroller. Sveriges Ingenjörers hederskodex har som syfte att ge stöd till ingenjörer i sin yrkesroll. Ett perspektiv som är extra viktigt i chefs- och ledarroller är att kunna bygga upp en djupare förståelse för interkulturella skillnader, för att därefter kunna bemöta och leda alla medarbetare på bästa möjliga sätt. Arbetsgivaren har ytterst ansvar att stötta chefer i etiska frågeställningar.
- **Lön i relation till krav och ansvar krävs för framtida chefsförsörjning**
För att säkerställa chefsförsörjningen i framtiden måste arbetsgivaren se till att lönenivån står i proportion både till kraven och ansvaret i den individuella chefsrollen och i relation till komplexiteten i chefsuppdraget. Chefer ska premieras för goda resultat och gott ledarskap, det vill säga hur väl chefen utfört sitt arbete. Eventuell bonus och resultatlön ska vara långsiktiga, transparenta och ha ett helhetsperspektiv.
- **Ledarutveckling i forskningens framkant**
Sveriges Ingenjörers chefs- och ledarskapsprogram ska utgå från framkanten på modern forskning kring ledarskap och organisationsutveckling. Att vara en bra ledare kräver ett intresse för att förstå de anställdas situation, ambitioner, mål med mera. Ledaren ska använda sin roll för att föra samman personer i organisationen, men även inspirera sina medarbetare. Chefen ska måna om de anställdas bästa inom de ramar och de värderingar som organisationen eller företaget har.

Protokoll bilaga 4**Valordning för Sveriges Ingenjörer***Fastställd av fullmäktige 2020-11-22/24**Gäller från och med 2021-01-01*

Dessa föreskrifter är fastställda av fullmäktige med utgångspunkt i Stadgar för Sveriges Ingenjörer, artikel 131.

Tidplan för val till fullmäktige**Oktober-december**

Valberedningen ska informera samtliga röstberättigade medlemmar enligt förbundets stadgar, artikel 211 om fullmäktigevalet, speciellt om rätten att nominera enligt förbundets stadgar, artikel 324-326. Informationen ska också skriftligen skickas ut till förbundets distrikt, lokalavdelningar och kontaktpersoner senast den 1 december året före valåret.

Januari-februari

Listorna ska nominera kandidater och fastställa sina respektive kandidatlistor upptagande högst 30 kandidater. Listor ska vara valberedningen tillhanda senast den 15 februari valåret.

Mars

Valberedningen ska granska inkomna kandidatlistor och nomineringar fastställa dem samt upprätta röstsedlar och vallängd. Vallängden ska omfatta samtliga röstberättigade medlemmar enligt förbundets stadgar, artikel 211 per den 15 mars valåret.

Valberedningen ska senast den 31 mars valåret, till enligt vallängden röstberättigade medlemmar, per e-post skicka ut information om valet och hur man kan rösta. Informationen ska samtidigt finnas publicerad i förbundets webbtjänst.

April

Valberedningen, ska senast den 10 april valåret, till enligt vallängden röstberättigade medlemmar som ännu ej röstat informera om hur man kan rösta i valet. Valberedningen beslutar på vilket sätt detta informeras.

Röstberättigad medlem ska till valberedningen skicka in sin röst. Rösten ska, för att få räknas i valet, vara valberedningen tillhanda senast den 30 april valåret.

Valberedningen ska löpande följa valdeltagandet för att kunna sätta in de marknadsföringsåtgärderna m m som kan behövas för att öka valdeltagandet.

Protokoll bilaga 4

Maj

Valberedningen ska verkställa röstsammanräkning och mandatfördelning enligt förbundets stadgar, artikel 327 och upprätta protokoll över valförrättningen.

Den som valts till fullmäktigeledamot, ska skriftligen meddelas detta senast den 31 maj valåret. Valberedningen ska så snart som möjligt publicera valresultatet.

Upprättande av kandidatlista och nominering av kandidat

Av listans namn ska framgå vilket eller vilka distrikt, vilken eller vilka lokalavdelningar som har bildat Listan eller det gemensamma intresse som har föranlett att Listan har bildats.

Medlem som har nominerats på kandidatlista ska till Listan ha förklarat sig villig att kandidera. Kandidat ska presenteras på sätt som valberedningen bestämmer.

Medlem kan bara kandidera på en Lista i valet.

Listan ska avge sin programförklaring i den omfattning valberedningen bestämmer.

Valberedningen har rätt att granska Listan i den omfattning som valberedningen bestämmer.

Varje Lista har rätt att delta i valet om Listan och dess kandidater har godkänts av valberedningen, i enlighet med artikel 325. I de fall valberedningen ej godkänner kandidat eller Lista skall detta meddelas Förbundsstyrelsen och revisorerna med en motivering.

Valberedningens beslut att ej godkänna kandidat eller Lista kan överklagas till revisorerna för slutgiltigt beslut.

Rösthandling och röstning

Valberedningen ska fastställa utformningen av röstsedlar respektive elektroniskt användargränssnitt som ska omfatta samtliga anmälda och godkända Listor.

Numrering av Listor ska av valberedningen fastställas genom lottning.

Valberedningen ska till enligt vallängden röstberättigade medlemmar, skriftligen skicka ut information om valet och hur man kan rösta.

Förbundet ska till varje röstberättigad med registrerad e-postadress skicka ut en valförsändelse elektroniskt som ska omfatta

- information om valet och
- anvisning för hur röst kan avges elektroniskt eller per post.

Den som är röstberättigad och begär att få poströsta ska per post erhålla en valförsändelse som ska omfatta

- anvisning för hur röst kan avges per post,
- röstsedlar eller motsvarande och
- svarskuvert.

Valet sker genom att röstberättigad medlem till valberedningen avger sin röst på sätt som valberedningen anvisar.

Inlämning av röst

De röstande ska med bevarande av valhemligheten beredas möjlighet att i första hand avge sin röst elektroniskt.

Vid poströstning läggs röstsedeln i svarskuvertet som försluts. Endast en röstsedel får läggas i svarskuvertet. Svarskuvertet skickas till valberedningen.

För att räknas i valet får röstsedel och svarskuvert inte vara märkt, utöver markering av lista och personröst.

Röstsammanräkning

Inkomna svarskuvert och elektroniskt avgivna röster ska innan röstsammanräkningen verkställs förvaras på betryggande sätt genom valberedningens försorg.

Valberedningen har rätt att innan rösttiden gått ut kontrollera att den röstande är upptagen i vallängden.

Sedan föreskriven tid för röstning löpt ut verkställer valberedningen röstsammanräkningen. Denna går till på följande sätt. Endast svarskuvert som är utskickade av valberedningen räknas. Svarskuvert som inte innehåller röstsedel räknas för sig. Röstsedlarna tas ut och granskas. Felaktiga röstsedlar räknas för sig. Godkända röstsedlar fördelas och räknas på respektive lista. Elektroniskt avgivna röster noteras på motsvarande sätt. Röster avgivna per post och elektroniskt räknas samman. Om en röst avgetts både per post och elektroniskt, ska endast den elektroniska rösten räknas.

Talet P som gräns för fastställande av personligt röstetal enligt förbundets stadgar, artikel 327 är 10.

Sammanställning över röstfördelningen upprättas. Mandatfördelning och invalsordning enligt förbundets stadgar, artikel 327 verkställs.

Om valförrättningen inte hinner genomföras under en och samma dag ska valberedningen ombesörja att valhandlingarna under mellanliggande tid förvaras på betryggande sätt.

Protokoll ska upprättas över röstsammanräkningen, röstfördelningen, mandatfördelningen, personliga röstetal, invalsordningen och vilka personer som valts.

Närvarande vid valförrättningen får efter valberedningens beslut vara de personer som erfordras för att genomföra förrättningen.

Vid röstsammanräkningen får användas de tekniska hjälpmedel som valberedningen bestämmer.

Val av ledamöter enligt förbundets stadgar, artikel 322

Regler för val av fullmäktigeledamöter enligt förbundets stadgar, artikel 322 fastställs av förbundsstyrelsen.

Protokoll, bilaga 5**Budget- och verksamhetsdirektiv för 2021****Budgetdirektiv**

Budget 2022 för Sveriges Ingenjörers förbundsverksamhet ska konstrueras så att förbundsrelsens ordinarie verksamhets kostnadsmassa understiger eller motsvarar den budgeterade omsättningen.

Utöver detta äger förbundsstyrelsen rätt att löpande lägga en budget för projekt, utvecklingsinsatser, eller tillfälliga åtgärder som krävs utifrån omvärldshändelser. Den totala kostnadsmassan i moderförbundet, inklusive den löpande budgeten för verksamhet utöver den ordinarie verksamheten, får maximalt överstiga den totalt budgeterade omsättningen med 5% och moderförbundets egna kapital skall motsvara en soliditet om minst 30%, vilket för närvarande ger beloppsgränsen 100 Mkr som lägsta nivå för moderförbundets egna kapital.

Den totala medlemsavgiften till Sveriges Ingenjörer får öka med i genomsnitt högst två procent per år under en rullande femårsperiod. Strävan är dock att undvika en höjning av årsavgiften.

Förbundsstyrelsen har att besluta om förslag till avsättningar till konfliktfond årligen, men konfliktfondens egna avkastning tillförs konfliktfonden utan särskilt beslut.

Målsättningen är att antalet konflikt dagar inte minskar, med hänsyn till ingenjörernas löneökningar och medlemsantal. Om antalet konflikt dagar minskar ska ett aktivt beslut tas om eventuell extra avsättning till konfliktfonden.

Verksamhetsdirektiv

- Vår förbundsverksamhet ska bedrivas med utgångspunkt i och med stöd av de policydokument och program som har fastställts av fullmäktige.
- Vår verksamhet ska genomföras med såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv.
- Vår verksamhet ska bedrivas medlemsnära genom att förbundet finns och syns lokalt på arbetsplatser och högskolor samt i distrikten.
- Vi ska utveckla medlemsnyttan för att intressera många olika grupper, både medlemmar och de ingenjörer som ännu inte är medlemmar.
- Vår medlemsrekrytering ska i första hand inriktas mot teknologerna samtidigt som satsningarna riktade mot yrkesverksamma ingenjörer ska fortsätta. Att behålla medlemmar är viktigare än att rekrytera nya.
- Alla delar av vårt förbund – lokalt, i distrikten samt centralt – ska arbeta integrerat i frågor som rör medlemsvård och medlemsrekrytering.

Instruktion för Sveriges Ingenjörers konfliktfond

Fastställd av fullmäktige 2020-11-22/24

Gäller från och med 2021-01-01

Denna instruktion är fastställd med utgångspunkt i Stadgar för Sveriges Ingenjörer (stadgarna), artikel 132.

1 Fondens ändamål

Sveriges Ingenjörers konfliktfond (fonden) är en del av Sveriges Ingenjörers (förbundet) finansiella tillgångar.

Fonden får endast användas vid arbetsmarknadskonflikt (lockout, strejk, blockad, bojkott eller annan därmed jämförlig stridsåtgärd) som förbundet anser gagnar medlemmarnas intressen.

2 Uppbyggnad av fonden

Fonden byggs upp genom att avkastningen från fonden återinvesteras, genom avsättning enligt stadgarnas artikel 341 och 342, genom en extra avgift enligt stadgarnas artikel 427 samt frivilliga bidrag.

Förbundsstyrelsen skall årligen till fullmäktige lämna förslag om avsättningen till fonden enligt stadgarnas artikel 341 och 342.

Förbundsstyrelsen skall varje år fastställa placeringsriktlinjer för fonden.

3 Användning av fonden

Förbundsstyrelsen får ställa fonden eller del av fonden till annan arbetstagarorganisations förfogande för arbetsmarknadskonflikt (s k garantiförbindelse).

Förbundsstyrelsen får ta fonden i anspråk vid arbetsmarknadskonflikt som är föranledd av åtgärd av förbundet eller av åtgärd av förbundet stödd arbetstagarorganisation.

Förbundsstyrelsen får ta fonden i anspråk vid arbetsmarknadskonflikt som är riktad mot förbundet, mot medlem i förbundet eller mot av förbundet stödd arbetstagarorganisation.

Förbundsstyrelsen får i enskilt fall ta fonden i anspråk vid annan arbetsmarknadskonflikt än ovan som gör att medlem i förbundet inte kan fullgöra sitt anställningsavtal.

Protokoll bilaga 6

4 Konfliktersättning och konfliktkostnader

Förbundsstyrelsen skall i samband med beslut om arbetsmarknadskonflikt fastställa regler för konfliktersättning och konfliktersättningens storlek samt besluta vilka kostnader utöver konfliktersättning som ska belasta fonden.

Medlem som omfattas av arbetsmarknadskonflikt, och som har fullgjort alla sina ekonomiska förpliktelser mot förbundet, har efter ansökan rätt till konfliktersättning.

Konfliktersättning kan helt eller delvis fränkännas den som inte antar uppdrag som anvisas av förbundet eller, efter bemyndigande av förbundet, annan.

Medlem som är berättigad till konfliktersättning kan av förbundsstyrelsen tillerkännas ersättning för annan särskild kostnad i följd av arbetsmarknadskonflikt.

Medlem, som tillerkänts konfliktersättning, är skyldig att utan anfordran till förbundet anmäla sådana ändrade förhållanden, som kan föranleda ändring av konfliktersättningen.

5 Förvaltning och revision

Förbundsstyrelsen och förbundsdirektören ansvarar för fondens förvaltning.

Fonden skall hållas skild från förbundets övriga finansiella tillgångar.

Fonden ska täcka kostnaderna för förvaltningen av den.

Förbundets revisorer skall granska fonden samt förbundsstyrelsens och förbundsdirektörens förvaltning av den och i sin revisionsberättelse särskilt redovisa sin granskning.

6 Ändring av instruktionen

Ärende som avser ändring av denna instruktion skall för att kunna behandlas av fullmäktige vara upptaget på den utskickade föredragningslistan.

För att ändra denna instruktion krävs antingen beslut med två tredjedels majoritet av samtliga fullmäktigeledamöter vid ett ordinarie möte eller likalydande beslut med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid två ordinarie möten direkt efter varandra.

Tidpunkten när ändringen skall träda ikraft skall beslutas med enkel majoritet av antalet röstande fullmäktigeledamöter vid det möte när det sista beslutet att ändra instruktionen fattas.

Protokoll bilaga 7

Arvoden och regler för kostnadsersättning till förtroendevalda

Arvoden

- I tabellen nedan jämförs arvoden 2020 (fasta belopp) med det nya förslaget som är indexerade belopp baserade på ingenjörslönestatistiken:

Uppdrag	Faktor	2021	2020
Förbundsordförande	3,0	157 554	153 447
Förste vice, andre vice ordförande	1,5	78 777	76 724
Övrig styrelseledamot fast arvode	0,300	15 755	15 345
Revisor (förtroendevald) Valberedningen	0,250	13 129	12 787
Sammanträdesarvode (per möte) Övrig styrelseledamot Revisor, Valberedning	0,025	1313	1279
Teknologstyrelsen fast arvode		1500	-
Teknologrådet, Teknologstyrelse sammanträdesarvode	0,010	368 ¹	-

Fullmäktige beslut

- att fastställa arvoden 2021 till förbundsstyrelse, valberedning och revisorer med bas = ingenjörsmedellön för medlemmar i Sveriges Ingenjörer² 2019³:

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde
	Bas x faktor	Bas x faktor
Ordförande	3,0	
Förste och andre vice förbundsordförande	1,5	-
Övrig förbundsstyrelseledamot	0,30	0,025
Revisor (förtroendevald) Valberedningsledamot	0,25	0,025

- att fastställa arvode 2021 till Teknologråd och Teknologstyrelse med bas: medellön nyexaminerad alla medlemmar 2019⁴

Uppdrag	Fast arvode	Rörligt arvode per sammanträde
		Bas x faktor

¹ Medellön: nyexaminerad alla medlemmar 2019: 36 812 * 0,010 = 368 kr

² Saco lönesök, samtliga medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter). Medellön 2019 = 52 518 kr.

³ 2019 är den senaste statistiken som är tillgänglig.

⁴ Saco lönesök, samtliga nytexade medlemmar i Sveriges Ingenjörer (inga ytterligare filter) medellön 2019 36812

Teknologstyrelse	1500 kr	0,010
Teknologråd		0,010

- att för den auktoriserade revisorn utgår arvode och kostnadsersättning enligt avtal mellan förbundet och den valda revisionsbyrån
- att arvode för andra uppdrag fastställs av förbundsstyrelsen
- att års- och mötesarvode utbetalas i efterskott vid årets slut och hanteras enligt vid varje tidpunkt gällande attestinstruktion för förbundet
- att fastställa regler för kostnadsersättning 2021, enligt möteshandling 20.01
- att arvodet och regler för kostnadsersättning gäller för tiden 2020-11-20 – fullmäktiges ordinarie möte 2021.

REGLER FÖR KOSTNADSERSÄTTNING TILL FÖRTROENDEVALDA 2021

(inrikes och utrikes förrättning)

Syftet med dessa regler är att förtroendevald ska ersättas för sina verkliga kostnader för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Då reglerna inte täcker varje tänkbar situation förutsätts att berörd förtroendevald väljer färdstätt, logi och måltid med hänsyn till såväl förbundets ekonomi, sin egen situation samt miljön. Vid tveksamhet ska alltid förbundskansliet kontaktas så att ingen diskussion om kostnader behöver uppstå i efterhand.

Traktamenten utgår inte.

Kostnadsersättning utbetalas i efterskott mot skriftlig räkning. Till räkningen ska bifogas verifikationer i original. Räkningen bör vara inlämnad senast en månad efter förrättningen, dock allra senast 31 januari året efter förrättningen.

Förlorad ordinarie arbetsförtjänst

För förtroendevald med centralt uppdrag (förbundsstyrelse, valberedning, revisorer, förhandlingsdelegationer etc) ersätter förbundet förlorad ordinarie arbetsförtjänst, i form av tjänstledighetsavdrag eller motsvarande, enligt arbetsgivarintyg.

För uppdrag i distrikt eller yrkesföreningar ersätts förlorad arbetsförtjänst endast om kansliet godkänt ersättningen i förväg.

Förbundsdirektören får, i samråd med valberedningen och revisorerna, träffa överenskommelse med förtroendevald och dennes arbetsgivare om annat sätt för utbetalning av ersättning för förlorad ordinarie arbetsförtjänst. Sådan överenskommelse ska vara skriftlig.

Reskostnad

Resor med tåg, flyg eller båt ersätts normalt för icke ombokningsbar andraklassbiljett, ekonomiklassbiljett eller motsvarande "lågpris". Ombokningsbar biljett ersätts i de fall som tider kan komma att ändras, t ex i samband med förhandlingar. Resor ska planeras under beaktande av tid-, miljö- och hälsöohänsyn.

Lokalresor ersätts normalt för allmänna (kollektiva) färdmedel. Lokalresor får göras med taxi om tidsvinsten blir avsevärd.

Ersättning för resor med privat bil utgår med Skatteverkets belopp för skattefri bilersättning med egen bil ¹ samt för parkeringskostnad och eventuell trängselavgift mot kvitto.

Logikostnad

Ersättning för logikostnad utgår för hotellrum av normalstandard.

Måltidskostnad

Ersättning för egna måltidskostnader under resor längre än tre timmar utgår mot kvitto med högst 200 kr. Förbundet ersätter inte egna kostnader för starköl, vin eller starksprit.

---

¹ 2020 är beloppet 18,50 kr per mil.

Omvärldsanalys (bakgrundsmaterial till FUM, fastställs av FS efter fullmäktiges beslut om delarna i programmet)

Chefs- och ledarskap

Ett tydligt och kompetent chefs- och ledarskap är en förutsättning för företags och organisationers lönsamhet och tillväxt. För att klara samhällets utmaningar krävs chefer och ledare som ser de tekniska möjligheterna. Med tydliga värderingar och med tillit och tro på mellancheferna och medarbetarnas vilja och förmåga att bidra, får cheferna bättre förutsättningar att ta sitt ansvar.

Chefen är utsedd av och företräder arbetsgivaren. Chefen har en viktig roll att leda och utveckla organisationen. Men den formella positionen är inte tillräcklig för att skapa resultat i sig, för att nå ett resultat krävs också ett gott chef- och ledarskap.

Ledarskap kan beskrivas som det sätt en chef väljer att utöva sitt chefskap på, den process som uppstår i samspelet mellan chef och medarbetare. Detta innebär att chefskapet handlar mer om att leverera utifrån uppdrag och mål, medan ledarskapet snarare är något som berör relationerna på arbetsplatsen. Om chefskapet är affärsorienterat till sin karaktär, är ledarskapet mer relationsdrivet. För att klara en chefsroll med personalansvar behövs båda delarna.

Faktorer som påverkar chefs- och ledarskapet

Den tekniska utvecklingen och digitaliseringen har ökat kraven och förändrat förväntningarna på cheferna. Tekniken ger nya möjligheter till kommunikation, platsoberoende arbete och datainsamling, men kan även föra med sig ökande kontroll i olika former. Det handlar dels om omvärldens krav på transparens, dels på alltmer sofistikerade IT-system i kombination med företagets behov av uppföljning.

Förutsättningarna för en fungerande chefsroll påverkas också av en utveckling mot allt mer komplexa organisationer. I större organisationer kompletteras den klassiska linjeorganisationen med andra verksamhetsformer, till exempel matriser, nätverk, processorganisation, projekt och olika förändringsinitiativ.

Tidigare skulle chefer leda förändring. Idag handlar det alltmer om att hantera förändringsinitiativ från olika delar av organisationen. Komplexiteten har även lett till ett ökat administrativt tryck. Den administration som tidigare hanterats av sekreterare och assistenter, hamnar idag istället hos chefen. Komplexiteten driver också fram allt fler möten. Dessutom har chefen också fått tagit över många delar som tidigare låg hos personalfunktionen i organisationer.

Ledarroll i förändring

När arbetslivet präglas av ständig förändring och utveckling får ledarskapet större betydelse. Att kunna hantera osäkerhet och snabba förändringar blir också en alltmer efterfrågad egenskap hos både medarbetare och chefer. För ingenjörer, som i hög utsträckning bär den tekniska utvecklingen och befinner sig i kärnan av omvandlingen, innebär det nya och stora utmaningar.

En trend i arbetslivet som är mycket tydlig inom ingenjörsyrket, är att det utvecklas ledarroller utanför det traditionella linjeförhållande. Tekniska ledare av olika slag spelar en allt större roll. Det innebär att där det tidigare var tillräckligt med expertkunskap, krävs även ledarskapsförmåga. Att vara ledare utan att ha chefsmandat är en annorlunda typ av ledarskap som ställer nog så höga krav.

När samhället förändras, så förändras även synen på ledarskap. Unga människors syn på ledarskap och vad som är viktiga ledaregenskaper kan skilja sig väsentligt från äldre generationers. I olika verksamheter och inom arbetsplatser kan det också finnas olika slags ledarkulturer och ledarfilosofier. Det är viktigt att skapa en medvetenhet och tydlighet kring detta både bland chefer och medarbetare.

Chefsrekrytering och strategisk kompetensförsörjning

En rörlig arbetsmarknad ställer krav på att arbetsgivare långsiktigt planerar för tillgång till kompetenta chefer. Därför är det viktigt att skapa och visa på olika karriärvägar och ge möjligheter till omställning och karriärväxling. Det handlar om att ta fram metoder för att internt utbilda potentiella chefer. Personer som redan är chefer behöver också insatser för att utvecklas och om möjligt kunna befordras.

En föränderlig arbetsmarknad har också lett till andra karriär- och utvecklingsmöjligheter än den traditionella chefskarriären. Att som ingenjör kunna gå från specialist till chef, och sedan från chef till specialist igen, skapar utvecklingsmöjligheter. Det är viktigt för motivationen att kunna fortsätta det livslånga lärandet oavsett om man strävar efter en chefskarriär eller en specialistkarriär.

Cheferna på arbetsplatserna bör kunna återspegla mångfalden i samhället, vilket även ska vara en utgångspunkt i rekryteringsarbetet. Mångfald behövs för att tillföra värden som inte kan fås med ensidigt sammansatta grupper och är en förutsättning för en god innovationskultur. Genom att arbeta med frågor kring jämställdhet och likabehandling, så säkerställs en jämn etnisk, ålders- och könsfördelning vid tillsättandet av chefer och ledare. På så sätt tar man tillvara den potential och kompetens som finns, främjar arbetsklimatet och skapar goda förebilder. Andelen kvinnor i chefspositioner har fördubblats på 20 år.

Kunskap och kompetensutveckling

Grunden till ett gott ledarskap läggs tidigt. Samhället måste planera långsiktigt för en bra tillgång till kompetens, vilket gäller både ledarkompetens, specialistkompetens och annan nyckelkompetens. Ingenjörutbildningen måste därför i högre grad rusta teknologerna för arbetsmarknaden. Högskolan måste också bli bättre på att förbereda ingenjörstudenterna för ett framtida chefs- och ledarskap, avseende både rollen som specialist och chef med personalansvar.

Ett samhälle som bygger på kunskap förutsätter att kunskapen utvecklas. Tanken om livslångt lärande vilar på en princip om att individens lärande bör fortsätta hela livet, i formell utbildning, i arbetslivet och i vardagen. I ingenjörsyrket måste den tanken vara central. Arbetsgivare behöver ta ett långsiktigt ansvar för sina chefers kompetensutveckling och cheferna behöver i sin tur se till att medarbetarna får den

utbildning de behöver för att utvecklas i yrket. Chefer och ledare bör fortlöpande erbjudas kompetensutveckling och möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra. Det är också viktigt att ta tillvara det kunnande som arbetsplatsens erfarna chefer har när man utbildar nya. Kontinuerlig kompetensutveckling bör ingå som en naturlig del i anställningen.

Chefers arbetsmiljö och arbetsrättsansvar

Chefer har en viktig roll i arbetet för en god arbetsmiljö. Arbetsplatsen ska bidra till positivt välmående, framförallt ur ett mänskligt perspektiv, men också med tanke på ekonomi. Sjukfrånvaro kostar mycket och hälsoarbete ger kostnadsminskningar. Företag och organisationer har mycket att vinna på att satsa förebyggande på arbetsmiljön snarare än att försöka reparera redan skedda skador.

Enligt arbetsmiljölagen är arbetsgivaren ansvarig för arbetsmiljön och ska systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten så att en god arbetsmiljö uppnås. Ofta är arbetsmiljöansvaret delegerat till personalansvariga chefer. Cheferna ska kunna tillämpa arbetsmiljölagen och arbetstidslagen och behöver få kontinuerlig utbildning, resurser och befogenheter inom dessa områden.

Chefer behöver kunskap om hur arbetsrätten fungerar för att själva förstå spelreglerna kring personalneddragningar. Denna situation är en av de svåraste en chef kan ställas inför. I dessa lägen krävs att chefen får stöd av personalavdelningen med både de svåra samtalen till de medarbetare som behöver lämna, men även till att jobba med motivering till de som blir kvar.

Etiska riktlinjer för chefer

Teknik och naturvetenskap är kraftfulla verktyg som omvandlar hela vårt samhälle. Ingenjörerna är en yrkesgrupp som utvecklar den tekniska kunskapen i samhället, kunskap som påverkar hela mänskligheten.

En lista över positiva chefs- och ledaregenskaper kan göras lång. Det är dels en fråga om professionell kompetens som är specifik för de uppgifter en chef har, men det handlar också om att ha ett etiskt förhållningssätt i sitt arbete. En chef förväntas vara en förebild både inom och utanför sin organisation. Vanligtvis ställs högre etiska krav på chefer än på andra medarbetare.

Sveriges ingenjörers hederskodex har som syfte att ge ett etiskt stöd till ingenjören i sin yrkesroll. Denna hederskodex understryker att ingenjörer som bärare av värdefull teknisk kunskap också har ett särskilt ansvar för att tekniken används för samhällets bästa. Det innebär att medan man å ena sidan ska visa full lojalitet med arbetsgivare och medarbetare, är det också nödvändigt att ta ett etiskt ansvar i enlighet med sin personliga övertygelse.

Balans i livet och ersättning efter ansvar

Chefs- och ledarskapet kräver mer av ingenjörerna i dag än tidigare. Förändrade sätt att organisera verksamheter på genom mer komplexa organisationer. I större organisationer kompletteras den klassiska linjestabsorganisationen med andra verksamhetsformer tex patriser, processorganisationer, nätverk mm. Komplexiteten i organisationerna har lett till ett ökat administrativt tryck på cheferna. Många av förbundets medlemmar vittnar om en stor arbetsbörda och att arbetstiden ofta är högre än medarbetarnas. Samtidigt behövs balans mellan arbete och återhämtning för att klara av jobbet.

Arbetsgivarna behöver skapa organisatoriska förutsättningar för att även chefer ska ha en god arbetsmiljö och få förutsättningar att klara sitt uppdrag. När organisationen ger goda förutsättningar för cheferna, främjas både verksamheten och lönsamheten.

För att säkerställa chefsförsörjningen i framtiden måste arbetsgivarna se till att löner och ersättningar motsvarar den arbetsinsats och det ansvar som chefen har. Bra anställningsvillkor är viktiga för att kunna fatta de svåra besluten och samtidigt känna trygghet i anställningen och eventuell omställning. En chef har en nyckelposition och det måste finnas en tydlig relation mellan lön och befattning. Lönen ska öka i takt med stigande ansvar och svårighetsgrad och återspegla chefens resultat i arbetet. En chef ska, precis som sina medarbetare, känna till vad som påverkar den egna löneutvecklingen och premieras för goda insatser, initiativ och engagemang.